novobydžovský ZPRAVODAJ

Ročník XXII.
22. prosince 1995

Dvojčíslo
5-6

Z obsahu čísla: Z jednání zastupitelstva ✶ Odvoz domovního odpadu ✶ O prodeji obecních bytů ✶ Policie hlásí ✶ Výzva z Nechanic ✶ Práce na plynofikaci města ✶ Jak dál v nemocnici? ✶ Pomoc dětem ✶ Country klub KOLALOKA ✶ Kondiční cvičení ✶ Sokolská rubrika ✶ Tenis a kopaná ✶ Klub Emy Destinnové ✶ Ze života škol ✶ Založena Nadace „Divadlo" ✶ Počátky našeho města ✶ Mariánský morový sloup ✶ Aby se nezapomnělo - seriál Zd. Smutného ✶ Ohlédnutí za kulturou ✶ Místní výročí v roce 1996 ✶ Městská památková zóna ✶ K životnímu jubileu M. A. Novákové - Nevyjelové ✶ Inzerce ✶ Z naší matriky

Celoroční přehled výsledků naší práce

Vážení spoluobčané,

s blížícím se koncem roku 1995 nastává každoroční čas předvánočního shonu a nákupu dárků. Je to také období, kdy se ohlížíme a hodnotíme celoroční práci. Jaký tedy byl letošní rok?

Počátek roku 1995 byl ve znamení velkých personálních změn vyvolaných komunálními volbami, které proběhly v listopadu minulého roku. Členové nově zvoleného zastupitelstva se postupně seznamovali s problematikou provozu a organizace Městského úřadu, města a integrovaných obcí. Při sestavování rozpočtu se zastupitelé museli podrobněji seznámit s rozpracovanými investičními akcemi. Šlo především o tyto akce:

— dokončení opravy radnice,
— rekonstrukce kostela sv. Jakuba na Metličanech,
— výstavba penziónu pro důchodce,
— dokončení hřbitovní zdi ve Vysočanech,
— rekonstrukce ulic Hradební a B. Němcové.

V průběhu roku jsme byli nuceni začít s realizací dalších investičních akcí, které vyplývají z požadavků obyvatel, řešily havarijní stavy nebo souvisely s požadavky Okresního úřadu. Jednalo se o tyto akce:

— **Plynofikace města** — město realizuje plynofikaci v souladu s usnesením zastupitelstva ze dne 24. 3. 1994, které ukládá ukončit plynofikaci města do roku 1997. V letošním roce bylo zplynofikováno 25 ulic, což představuje cca 7.000 m STL sítí. Na výkopové práce byli opět v převážné většině využiti naši nezaměstnaní spoluobčané.

— **Přivaděč pitné vody pro obce Žantov a Skochovice,** kde zejména v letních měsících se projevil katastrofální nedostatek pitné vody. Přivaděč je dokončený — první litry pitné vody potečou do zmíněných obcí již o letošních vánocích.

— **Rekonstrukce budov bývalého Konzumu v Karlově ul.,** kde již dnes působí detašovaná pracoviště Okresního úřadu.

— **Oprava MŠ Palackého ul.,** která byla vyvolána havarijní situací zjištěnou statickými zkouškami. U střešní a stropové konstrukce bylo zjištěno závažné napadení nosných trámů hnilobou a dřevomorkou. Tato situace vyžadovala okamžité řešení, neboť byla ohrožena bezpečnost dětí. Z tohoto důvodu jsme finanční prostředky původně rozpočtované na opravu omítky ZUŠ použili na tuto akci.

— **Nástavba požární zbrojnice** — na tuto akci byly sdruženy finanční prostředky s Hasičským záchranným sborem okresu Hradec Králové. Tato stavba by měla být dokončena v letošním roce. V tomto objektu by měl být v dalších letech vybudován regionální záchranný integrovaný systém.

— **Oprava mariánského sloupu** — na tuto akci, která je dominantou novobydžovského náměstí, jsme získali dotaci ve výši téměř poloviny

Pokračování na s. 2

Pokračování ze s. 1

nákladů od Ministerstva kultury ČR.

— **Rekonstrukce obecního domu ve Skochovicích (knihovna, hasičská služebna).**

— **Plynofikace topných systémů** — v rámci programu ozdravění ovzduší jsme realizovali plynofikaci kotelen U plovárny čp. 1415 a v Kulturním klubu Husova ul.

V letošním roce (včetně předpokladu do konce roku) bylo profinancováno na investiční akce přibližně 42,8 mil. Kč, což je z celkového rozpočtu 80,5 mil. Kč přibližně 53 %. Částku 42,8mil. Kč tvoří dotace ze státního rozpočtu a Okresního úřadu HK ve výši 24,8 mil. Kč, zbytek jsou vlastní zdroje vyčleněné z rozpočtu města na investiční akce.

V příštím roce výrazně ovlivní velikost finančních prostředků obce změna pravidel hospodaření s rozpočtovými prostředky obcí (novela z. 567/1990 Sb. z června 1995). Hlavní význam této novely spočívá ve snížení reálných příjmů do rozpočtu obcí z daní a ve výrazném omezení dotací z Okresního úřadu. Rovněž na bedra obce dopadnou nově další výdaje (např. dotování dopravní obslužnosti). Tato změna vyplývá ze státní politiky v této oblasti spočívající v tom, že obec by si ze svých prostředků měla hradit především provozní výdaje.

I přes dopad rozpočtových pravidel se budeme snažit dál pokračovat v akcích, které jsme započali v minulém období. Půjde zejména o dokončení penziónu pro důchodce a o plynofikaci města s následnou opravou chodníků a komunikací. V rámci možností se budeme snažit získávat prostředky na další investiční akce, např. na skládku TKO, divadlo, rekonstrukci vozovek apod.

Naším cílem je vyjít Vám, občanům našeho města, maximálně vstříc, svojí činností zajistit Vaši spokojenost se životem ve městě a využít všech možností naše město dále zvelebovat.

Tímto se loučím s rokem 1995 a do nového roku Vám přeji šťastné vykročení a dobré zdraví.

Ing. Pavel Louda,
starosta

Změna úředních hodin

Od 1. 1. 1996 dochází na Městském úřadě Nový Bydžov ke změně úředních hodin. Tato změna vychází z usnesení vlády ČR z října letošního roku. S cílem zjednodušit a zlepšit výkon státní správy ve vztahu k občanům dochází mimo jiné ke sjednocení úředních dnů a úředních hodin:

PO: 8.00 - 17.00 hodin **ST: 8.00 - 17.00 hodin.**

ODVOZ DOMOVNÍHO ODPADU V ROCE 1996

Vážení spoluobčané.

Obracíme se na Vás tímto, abychom Vás informovali o způsobech odvozu domovního odpadu na území města Nového Bydžova v roce 1996.

V příštím roce nás čeká na úseku této činnosti několik změn, se kterými Vás Technické služby chtějí seznámit.

Jde především o změnu způsobu likvidace domovního odpadu pro 2. pololetí. Důvodem je ukončení skládky v Novém Bydžově. TS jsou nuceny tuto skutečnost řešit vybudováním minipřekladiště s následným odvozem na zákonem odpovídající skládky (Lodín, Košťálov, Chvaletice).

Další změnou je způsob úhrady za svoz popelové nádoby na základě nabídkové ceny pro rok 1996. Jde především o úhradu na celý rok ve 2 splátkách a dále o možnost zakoupení známek na jednotlivé svozy.

Nabídková cena za 1 svoz 1 ks popelnic platná do 30. 6. 1996

úhrada jednorázová	20 svozů	255,— Kč
úhrada za jednotlivý svoz		17,— Kč

Pro druhé pololetí bude provedena nová kalkulace.

Postup úhrady

Vybírání jednorázové úhrady bude provedeno v termínu od 2. 1. 1996 do 15. 1 .1996 v areálu TS, kde každý obdrží samolepící známku, která musí být řádně vylepena na popelnici. Popelnice bude pak pravidelně odvážena v zimě 1× za týden a v létě 1× za 2 týdny.

Úhrada za jednotlivé svozy známkovým systémem bude prováděna taktéž v areálu TS, kde si každý zakoupí odvozy dle potřeby v ceně známky za 17,— Kč / 1 odvoz.

Zaplacení prvních svozů musí být uskutečněno v termínu od 2. 1. 1996 do 5. 1. 1996. Další svozy pro 1. pololetí si může každý libovolně přikupovat. Známka jednotlivého svozu musí být zavěšena na popelnici.

UPOZORNĚNÍ: Pamatujte na řádné zaplacení v uvedených termínech!
Neoznačené popelnice nebudou vyváženy!

Z jednání zastupitelstva

Poslední zasedání městského zastupitelstva se konalo 30. listopadu. Zastupitelstvo vzalo na vědomí zprávu o činnosti rady za uplynulé období a postupně schválilo zřizovací listiny jednotlivých mateřských škol, Základní školy při nemocnici, Základní umělecké školy a změnu zřizovací listiny Základní školy Karlova ulice. Zastupitelstvo dále schválilo celou řadu výkupů pozemků od jednotlivých občanů do majetku obce v k. ú. Sloupno pro připravovanou novou skládku tuhého komunálního odpadu.

V další části zasedání byla schválena finanční dotace BUS Chrudim (od června do konce roku) na dopravní obslužnost ve výši 382.600 Kč. Zastupitelstvo se připojilo k výzvě Nechanic k řešení dopravní obslužnosti v okrese Hradec Králové (text výzvy srov. na s. 4) a schválilo sdružení finančních prostředků na výstavbu železniční zastávky pro obce Vysočany - Zachrašťany s podílem 35 % za obec Vysočany.

Zastupitelstvo po delší diskusi schválilo nabídkovou cenu Technických služeb za svoz a likvidaci tuhého odpadu na rok 1996 (srov. nabídku na této straně) a po zevrubném vysvětlení schválilo navrženou úpravu rozpočtu pro závěr roku 1995. Zastupitelstvo rovněž vyslovilo souhlas, aby město Nový Bydžov zažádalo u České spořitelny, a. s., o úvěr na plynofikaci pro rok 1996 ve výši 1,5 milionu Kč.

Na podporu činnosti oddílu hokeje byl schválen příspěvek ve výši 40.000 Kč a oddílu košíkové ve výši 5.000 Kč.

V závěru zasedání vzalo zastupitelstvo na vědomí informaci o průběhu plynofikace města v letošním roce a zprávu o postupném vytváření digitální mapy veškerých sítí města Nového Bydžova.

J. P.

Redakci Novobydžovského zpravodaje byl předán ke zveřejnění kritický článek o vysoké ceně obecních bytů, kterou schválilo městské zastupitelstvo. Článek podepsaný 31 občany uvádí některé zjištěné příklady kalkulace prodeje z jiných měst, ale místy zvoleným ironickým tónem o „dojemné péči novobydžovských radních" apod. ke vzájemnému pochopení stanovisek nepřispívá. K dopisu připojujeme odpověď, která vysvětluje důvody rozhodnutí městského zastupitelstva.

Jak se prodávají byty v Novém Bydžově aneb alespoň v něčem první

Pokud by se zdálo, že se Vás toto téma netýká, potom asi nevlastníte obecní byt. Ostatní, co obecní byt v Novém Bydžově mají, ať čtou pozorně. Mohou totiž přijít na řadu, jakmile radnici dojdou peníze. Ale vezměme věci postupně.

Minulé zastupitelstvo Obecního úřadu rozhodlo o prodeji bytů ve Fučíkově ulici. Jedná se o čtyřbytovky, které byly postaveny před 35—40 lety pěčí podniků Silnice, Cihelny, Vodohospodáři, Pozemní stavby a OSP. Ti, kterým byl byt přidělen, museli odpracovat na výstavbě bytů brigádnické hodiny a zavázat se k setrvání v podniku.

Po listopadu 1989 byly domy bezplatně převedeny městu. Jedná se o byty II. kategorie, do kterých dlouho nikdo neinvestoval. Opravy a údržba se už neprovádí, i když je nutná oprava střech, okapů, nátěrů. Původní elektroinstalaci si již někteří nájemníci raději vyměnili sami na vlastní náklady. Nikomu nevadí, že na domech 893, 894, 895 jsou prasklé komíny, které ohrožují bezpečnost a životy nájemníků. Na žádosti o opravy zní jediná odpověď: „Byty jsou určeny k prodeji, jen platte".

Především by měl každý vědět, že kupuje nejen byt, ale i pozemek, který k bytu patří. Na byt můžete dostat slevu, ale na pozemek ne. Za každý metr čtvereční se platí plná cena cca 150 Kč.

A v čem je novobydžovské zastupitelstvo první? V ceně bytu! Z vyhlášek jednotlivých měst, která jsou níže uvedena, jsme zjistili, za kolik se prodávají byty jinde. Srovnávali jsme modelový byt I. kategorie 45 m².

HRADEC KRÁLOVÉ

odhad. cena bytu	*259 830 Kč*
+ pozemek	*16 970 Kč*
cena vč. pozemku	*276 800 Kč*
snížená cena (tzv. Jiráskovo číslo)	*95 900 Kč*
prod. cena — 50 % snížené ceny	*47 950 Kč vč. poz.*

tj. 17,3 % odhadní ceny

HOŘICE

cena určena z nájmu — 30 X roční nájem 45 X 2160	*97 000 Kč (276 800)*
Odpočet stáří domu 1 %/rok 35 let 35 %	*—34 000 Kč*
prodejní cena vč. pozemku	*63 000 Kč*

tj. 23 % odhadní ceny

RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

odhadní cena (model)	*259 830 Kč*
max. 30 % odhad. ceny	*77 950 Kč*
platba do 3 měsíců —10 % kupní ceny	*— 7 800 Kč*
cena bytu	*70 150 Kč*
pozemek (model)	*16 970 Kč*
max. cena vč. pozemku	*87 120 Kč*

tj. 31,4 % odhadní ceny

NOVÝ BYDŽOV

odhadní cena (model)	*259 830 Kč*
základní odpočet 20 %	*— 52 000 Kč*
při koupi všech náj. 10 %	*— 26 000 Kč*
úhrada ihned 10 %	*— 26 000 Kč*
cena bytu bez pozemku	*155 830 Kč*
pozemek (model)	*16 970 Kč*
cena včetně pozemku	*172 800 Kč*

tj. 62,5 % odhadní ceny.

Tento přehled byl zpracován podle vyhlášek jednotlivých měst.

Sečteno a podtrženo, po všech slevách přijde byt v Novém Bydžově na dvoj až trojnásobek oproti srovnávaným městům. (17,3; 23,—; 31,4; 62,5 procent).

Buď mají naši radní takové platy, že je tato alarmující skutečnost nevyvede z míry, nebo už dlouho nebyli ve svém městě. Jinak by museli vědět, že ve městě není průmysl ani jiný ekonomický potenciál, který by učinil lidi bohatšími. A stáří občanů? I ve Fučíkově ulici bydlí totiž v bytech určených k prodeji více než 50 % důchodců a to i v pokročilém věku. Když si představíme, co vše si může v současné době nový majitel bytu dovolit, potom asi nepůjde o klidné a pokojné stáří. Vypadá to, že zastupitele nelze tímto dojmout. Asi o tom moc nepřemýšleli, protože tam nebydlí jejich babičky a dědečkové. Oni mají své jisté, a to i v bytové situaci, protože problém prodeje bytů zvládli vyřešit při jediném zasedání včetně dalších bodů programu. Zřejmě jsou mimořádně schopní, protože v Hradci Králové a jiných městech bylo prodeji bytů věnováno několik zasedání a bylo postupováno krok za krokem.

A s nájemníky není také moc záhodno se v Novém Bydžově bavit, jde-li o peníze. Jsou s tím problémy. Tak byli nájemníci pozváni ještě před volbami *na zasedání, kde také přednesli svůj únosný návrh na cenu bytu do 50 tisíc Kč. Další pozvání už dostali nájemníci od nynějšího OÚ jen na schůzku, kterou zajistil Obecní úřad pro nájemníky se zástupci Stavební spořitelny, aby bylo čím zaplatit. Je to dojemná péče OÚ.*

Takže: „Důchodci spořte!"

Teď už je jistě i Vám otázka prvenství Nového Bydžova jasná. Je to dojemná péče novobydžovských radních, aby někdo náhodou koupí bytu nezbohatnul. Peníze totiž kazí charakter a tak jaképak ohledy. Vždyť jsou to jen spoluobčané! I přes své stáří mají ale paměť a dokáží si zjistit, jak se chová OÚ v jiných městech ke svým občanům.

31 podpisů občanů N. Bydžova

ODPOVĚĎ NA PŘEDCHOZÍ DOPIS

Vyjádření obyvatelů bytů určených k odprodeji je v mnohém nepřesné a jednostranné.

Převedení bytů na město a následně prodej bytů vyplývá ze státní politiky v této oblasti. Prostředky získané z prodeje bytů tvoří předpokládaný zdroj příjmové části města. Výše tohoto zdroje (určená počtem prodávaných bytů a prodejní cenou bytů) již záleží na zastupitelstvu a veřejnosti.

Stanovení prodejní ceny bytů bylo projednáváno v zastupitelstvu dne 1. 6. 1995 jako samostatný bod programu, který byl jako obvykle vyvěšen 14 dní předem na úřední desce a hlášen městským rozhlasem. Návrh Městského úřadu byl s drobnými úpravami (podněty z řad zastupitelů) a bez připomínek veřejnosti schválen.

Východiskem pro prodejní cenu bytů je současná odhadní cena, takže se vychází ze současného stavu domů a bytů. Tato cena může být snížena o 40 %. O tuto ne zanedbatelnou

Pokračování na s. 4

Pokračování ze s. 3

částku jsou zvýhodněni uživatelé bytů (na rozdíl od obyvatel, kteří vlastní svůj domek nebo získávají byt jiným způsobem). Tato částka je využita na financování dalších potřeb města. Sleva se netýká pozemků z toho důvodu, že cena veškerých pozemků, které město prodává, vychází z cenové mapy a nebyl důvod ani připomínka tento postup měnit.

V našem městě byly do první etapy prodeje bytů vybrány domy zděné s malým počtem bytových jednotek, které mají odhadní cenu vyšší než domy panelové s větším počtem bytových jednotek. Proto dohodnutá kupní cena jednoho bytu i po možných odečtech vychází ve srovnání s jinými městy poměrně vysoká. V některých městech, a to např. v Červeném Kostelci a v Českém Krumlově, je cena i vyšší.

Zveřejněné ceny vybraného vzorku bytů jsou také zčásti zkreslené, např. v Hradci Králové uvedená max. snížená cena se týká pouze domů s velkým počtem bytových jednotek, jejichž uživatelé vystupují k městu jako právnická osoba. Cena pozemku je zde také mnohem vyšší a navíc kupující hradí daň z převodu nemovitosti, která je 5 % z odhadní ceny, i když město prodává byty za ceny nižší než odhadní.

Policie hlásí

■ Šetřením policejních orgánů bylo zjištěno, že pachatel H. J. v měsíci červenci v ul. Bratří Mádlů odcizil nejméně 16 m telefonního kabelu, čímž způsobil firmě ZLIMA Zlín škodu ve výši nejméně 60,— Kč.
V měsíci srpnu odcizil z pole nejméně 200 kg cibule, čímž způsobil ZD Nový Bydžov škodu ve výši cca 800,— korun.
Výše uvedených jednání se dopustil, ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen. Vyšetřovatelem mu bylo sděleno obvinění pro trestný čin krádeže.

■ Zástupkyně ředitele a. s. TRIOLA, závod 05 Smidary, oznámila na policii, že neznámý pachatel po rozbití okna a. s. TRIOLA se vloupal do skladu. Odtud odcizil dámské kalhotky a podprsenky uložené v krabicích v hodnotě cca 100.000,— Kč. Pokud odcizené věci použije pro sebe, měly by mu vystačit na celý život. Po pachateli jakož i po odcizených věcech policie pátrá.

■ Pachatelka P. V. v pěti případech v průběhu měsíce července vylákala od neteře poškozené, která pracovala brigádně v trafice v Novém Bydžově, několik kartónů cigaret se slibem, že odebrané zboží v co nejkratší době uhradí. Byla si ale vědoma, že je bez finančních prostředků a že dluh nikdy neuhradí, čímž poškodila majitelku trafiky o částku cca 12.000,— Kč. Bylo jí sděleno obvinění pro trestný čin podvodu.

■ Dne 11. 9. 1995 v nočních hodinách pachatelé B. Z. a Č. M. v Novém Bydžově postupně po vytlačení nebo rozbití oken vnikli do zaparkovaných osobních vozidel, která se pokoušeli nastartovat a s nimi odejet. Jejich jednáním byla majitelům vozidel způsobena škoda ve výši cca 8.200,— Kč.

■ Pachateli N. J., který je t. č. ve vyšetřovací vazbě, byla prokázána další trestná činnost, a to vloupání do prodejního stánku ve Smidarech, které provedl v měsíci březnu, kdy majiteli byla krádeží cigaret a tabákových výrobků způsobena škoda cca 1.700,— korun. Dále ve dvou případech krádeže vloupáním do zahrádkářské kolonie „Na vrších" ve Skřivanech, kde odcizil zeleninu a drobné domácí hospodářské zvířectvo, dále krádeže benzínu ze zaparkovaných aut apod.

O. M.

Výzva z Nechanic

Současná situace v autobusové dopravě je Vám všem známa, stejně jako obtížnost jejího řešení. Nedomníváme se, že transformace ČSAD proběhla optimálním způsobem. Patrně i z toho plyne celá řada především ekonomických problémů. Města i obce mají zájem o zajištění přepravy svých občanů do škol a zaměstnání. Musí mít také zájem o hospodárné vynakládání obecních financí — a naše pokladny nejsou nejbohatší a rozhodně ne bezedné.

Odmítáme zjednodušená nebo černobílá řešení autobusové dopravy typu „dejte dotace a my budeme jezdit". V zájmu našich občanů není možné se k problematice autobusové dopravy stavět lehkovážně, v každém případě se jedná o peníze nás všech, a proto musí mít obce přehled o jejich odpovídajícím užití.

To vše nás vede k této výzvě:

Obracíme se na zastupitelstva obcí a měst okresu Hradec Králové, aby uložila svým starostům a zástupcům v Okresním shromáždění, aby podpořili:

1. setkání starostů měst a obcí okresu Hradec Králové k řešení problematiky autobusové dopravy s cílem sjednotit názor a postoj ke způsobu financování autobusové dopravy;
2. zmocnit OkÚ Hradec Králové, aby v zastoupení obcí jednal jako druhá smluvní strana vůči dopravcům, zajišťujícím dopravní obslužnost v okrese Hradec Králové;
3. zmocnit OkÚ Hradec Králové, aby zřídil a vedl na tomto orgánu společný účet obcí, z něhož by byly hrazeny dotace k zajištění dopravní obslužnosti okresu Hradec Králové;
4. zmocnit OkÚ Hradec Králové právem kontroly účelnosti využívání poskytnutých dotací na dopravní obslužnost u jednotlivých dopravců jménem obcí okresu Hradec Králové;
5. požadovat, aby OkÚ Hradec Králové informoval zastupitelstvo obcí o výsledku kontroly účelnosti využití dotace poskytnuté dopravcům zajišťujícím dopravní obslužnost území v okresu Hradec Králové.

Věříme, že podpoříte naši snahu zcela konkrétně a objektivně řešit problémy spojené s autobusovou přepravou v našem okrese. Přivítáme Vaše podněty a konstruktivní návrhy.

Zastupitelstvo města Nechanice

V Nechanicích 23. listopadu 1995.

Práce na plynofikaci města

Investorem všech výkopových prací spojených s plynofikací je město Nový Bydžov. V letošním roce bylo zplynofikováno na 7 km ulic plus veškeré přípojky k jednotlivým domům. TS se na této akci podílely formou výpomoci v rámci svého příspěvku. Z příspěvku jsme financovali veškerou dopravu, tj. navážení a rozvoz písku, zeminy, opravy kanalizace a vpustí, zahrnování zeminy včetně výkopů pomocí stroje UNC, podvrty pod vozovkami, práci s kompresorem, řezání asfaltu a betonu, zajištění balené směsi na opravu vozovek po výkopech v délce 800 m, betonu v délce 200 m. Dle našich finančních možností jsme částečně vypomohli v opravách chodníků v délce 1,5 km.

Dá se říci, že v průběhu roku někdy i veškerá kapacita TS se podílela na plynofikaci. Je nesporné, že to mělo pro město přínos nejen finanční, neboť celá plynofikace je prováděna v režijních cenách, ale i v rychlosti zplynofikování celého města. Zajištění plynofikace bylo prováděno někdy i na úkor prací, které měly Technické služby zajišťovat v rámci své činnosti.

Ing. Josef Kožíšek,
ředitel Technických služeb

JAK DÁL V NEMOCNICI?

II.

Považuji za potřebné navázat svůj první kontakt s občany Novobydžovska článkem se stejným názvem, jaký měl článek, který byl součástí polemiky zveřejněné v Novobydžovském zpravodaji v květnu letošního roku. Z řady důvodů považuji za potřebné učinit tak v době relativně krátké po svém jmenování do funkce ředitele nemocnice.

Především je nutné konstatovat, že předchozí články mohly vyvolat alespoň u části veřejnosti nedůvěru ve schopnost nemocnice v Novém Bydžově poskytovat kvalitní léčebnou péči. Rovněž u části pracovníků nemocnice mohly vyvolat jistou ztrátu důvěry v možnost vrátit nemocnici dobré jméno, které v minulosti nepochybně měla. Rád bych v tomto článku vysvětlil, proč považuji obojí za nesprávné a neodůvodněné.

Zmíněné články obsahovaly zajisté mnoho pravd. Nemám na mysli pasáže detailně popisující pokusy o privatizaci nemocnice. K tomu se nemohu vyjadřovat. Mohu však potvrdit negativní důsledky tohoto nedávného stádia vývoje nemocnice: oddělení ambulantních složek a odchod řady odborníků, jehož důsledkem je snížení ekonomické výkonnosti nemocnice. Není však možné tak jednoduše, jak naznačují články, najít viníka v bývalém vedení nemocnice nebo na OÚ v Hradci Králové. Nešťastný pokus o privatizaci celé nemocnice a privatizace ambulantních složek vyplývaly a vyplývají ze stále platné, i když v průběhu času pozměňované, nové koncepce systému zdravotní péče. Připomenu, že jde, na rozdíl od dřívějšího čistě státního systému, o tzv. systém pluralitní, v němž vedle sebe stojí privátní a státní zdravotnická zařízení financovaná dílem ze státního rozpočtu, dílem ze zdravotních pojišťoven formou úhrad vykázaných výkonů zdravotní péče. V dnes již desítkách článků v nejrůznějších periodikách byly popsány výhody i značné nevýhody tohoto systému. Nevýhody se ovšem násobí v přechodném období zvlášť, když některé kroky transformace nebyly dobře definovány a náprava zjištěných chyb je zdlouhavá. Nedostatky systému jsou ovšem pro vedení zdravotnických zařízení jakási „vyšší moc“, které je nutno čelit pečlivých hospodařením a vypracováním takové koncepce činnosti zařízení, která by zaručovala, že veřejnosti se dostane vysoce kvalitní léčebné péče, která však zároveň bude ekonomicky efektivní.

Pro nemocnici v Novém Bydžově je podstatné, že zůstává státním zdravotnickým zařízením, příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je OÚ v Hradci Králové. Je podstatné, že na půdě Nového Bydžova stojí jediná okresní nemocnice, jejímž úkolem je poskytovat ve čtyřech základních odděleních standartní léčebnou péči pro cca 50 až 60 tisíc obyvatel okresu (s výjimkou Hradce Králové, o jehož obyvatele se stará Fakultní nemocnice). OkÚ v Hradci Králové jako orgán státní správy zodpovědný za poskytování zdravotní péče v okrese má zájem o tuto nemocnici, významně ji podporuje po ekonomické stránce a chce v ní mít opravdu prvotřídní zdravotnické zařízení.

Na pracovnících a vedení nemocnice bude, jak toto přání v zájmu veřejnosti a konec konců v zájmu svém naplní. Je především nutné zbavit se jakéhosi komplexu malosti a nedostatečnosti nemocnice ve srovnání s Fakultní nemocnicí v Hradci Králové. Trpí jím část pracovníků nemocnice a obávám se, že jej lze najít i u části veřejnosti. Úkoly obou zařízení v léčebné péči jsou však přece diametrálně odlišné. Novobydžovská nemocnice nemůže a nechce Hradci konkurovat v úrovni vybavení speciálních pracovišť. V čem však konkurovat může a chce, je v úrovni ošetřovatelské péče, úrovni standartní léčebné péče a úrovni některých nadstandartních léčebných postupů, které jsou pro veřejnost ze spádové oblasti potřebné. Soudím, že péče poskytovaná na řadě našich pracovišť snese i přísnou kritiku.

V nemocnici je mnoho specialistů, jejichž výkony a léčebné postupy jsou odbornou veřejností hodnoceny pozitivně. Mám na mysli zejména oddělení chirurgie, kde se kromě běžných chirurgických zákroků provádějí operace cév, vybrané ortopedické operace, rozvinutá je traumatologie pohybového systému, máme mnohaleté zkušenosti v oboru plastické chirurgie, kde provádíme komplexní léčbu zejména kožních onemocnění, ale i kosmetické operace.

Velmi dobrou úroveň má oddělení dětské s jeho výchovným oddělením, které pomohlo již mnoha dětem v návratu k normálnímu, spokojenému životu.

Opravdu na vysoké úrovni je pavilón gynekologie a porodnice. Jeho vybavení a úroveň ošetřovatelské péče není v ČR zdaleka běžná. Přes potíže, které stavbu tohoto povilónu provázely, vzniklo cosi, na co může být nemocnice i veřejnost Novobydžovska pyšná.

Velmi dobře je vybavena laboratoř klinické biochemie, pro kterou byl nedávno zakoupen moderní analyzátor. Laboratoř poskytuje širokou škálu služeb nejen pro nemocnici, ale též pro široký okruh privátních lékařů až z Hradce Králové.

Nechci ani v nejmenším vzbudit dojem, že v nemocnici je vše v pořádku. Opravdu citelně chybí řada odborných lékařů, kteří v posledních dvou letech odešli. Vážná je situace na oddělení vnitřního lékařství. Tato okolnost je však důležitá z hlediska nemocnice, nikoliv z hlediska pacienta, kterému se na lůžku dostane vysoce kvalitní péče. Potřebujeme-li však speciální vyšetření, je nutné obrátit se na FU v Hradci Králové. Vedení nemocnice považuje za svůj prvořadý úkol tento stav změnit tak, abychom získáním specialistů (v současné době chybí 15 % lékařů do plánovaného stavu) tuto závislost na hradecké nemocnici v přiměřeném rozsahu snížili.

Mnohé lze zlepšit v ošetřovatelské péči. Nemocnice má úzkou spolupráci s novobydžovskou Zdravotní školou. Dnešní studenti této školy, kteří praktikují v nemocnici, mohou být svými teoretickými znalostmi moderních ošetřovacích metod zdrojem poučení i pro personál nemocnice.

Je třeba řešit zanedbaný stav mnoha nemovitostí v areálu nemocnice. Pavilón interního a dětského oddělení vyžaduje naléhavě rekonstrukci instalací, v jejímž rámci chceme zvýšit komfort pokojů (snížit počet lůžek, vestavět do pokojů sociální zařízení). Rovněž v pavilónu chirurgie budeme rekonstruovat sociální zařízení. Naléhavá je rekonstrukce tzv. staré polikliniky, ve které sídlí privátní dětští lékaři a oční ambulance.

Potřebujeme navázat spolupráci s privátními lékaři. Ukázat jim, co umíme, v čem jim můžeme pomoci, jaké služby můžeme jejich pacientům nabídnout.

Jak patrno, čeká nás spousta práce. Je to však práce potřebná a smysluplná, neboť v čem lze najít větší uspokojení, než v práci pro veřejnost, v péči o zdravotně postižené spoluobčany. Nelze očekávat nějaká revoluční řešení a spojovat nutné změny jen s nástupem nového ředitele, jak to činí předchozí příspěvky. Každý v nemocnici, počínaje vedoucím oddělení a konče uklízečkou, si musí uvědomovat svůj díl odpovědnosti za práci nemocnice. Stanoveného cíle lze dosáhnout jen pečlivou prací a iniciativním a zodpovědným přístupem všech zaměstnanců.

Rád bych, aby tento příspěvek nezůstal nadlouho osamocen. Doufám, že prostor zde dostanou a využijí jej moji spolupracovníci z řad lékařů. Uvítám rovněž informace z druhé strany, ze strany veřejnosti, o jejích názorech na úroveň zdravotní péče, které se jí v nemocnici dostává, nebo co jí zde chybí. Myslím totiž, že vzájemná věcná a objektivní informovanost veřejnosti a zdravotního zařízení, které jí má sloužit, je prvním předpokladem vytvoření vzájemné důvěry, která má v jejich vztazích prvořadou důležitost.

RNDr. J. Židů, CSc.,
ředitel

Pomohli a udělali radost kamarádům

Žáci ZŠ v Karlově ulici se pod vedením svých učitelů rozhodli pro zajímavou akci. Výtěžek ze sběru papíru věnovali nemocným kamarádům, lépe řečeno, dětskému oddělení nemocnice v Novém Bydžově — na zakoupení nového inhalátoru.

Záslužná činnost dětí vynesla částku 7.000,— Kč. To ale na zakoupení kvalitního ultrazvukového inhalátoru bylo ještě málo. Přesto se mohl tento přístroj zakoupit, protože ve stejném období se přihlásil další dárce.

Kapela TORMENT a MEKKA Nový Bydžov pořádala 3. listopadu t.r. v hostinci U Karásků přehlídku rockových kapel HALLOWEEN a výtěžek — 5.000,— Kč věnovala darem dětskému oddělení.

Tak bylo potřebných 12.000,— Kč pohromadě a přístroj, který je pro děti s dýchacími potížemi velmi potřebný, se mohl okamžitě zakoupit. Pro děti v nemocnici je to hezký a prospěšný dárek pod vánoční stromeček.

Těch dárků je však ještě víc. Nový kyslíkový stan a odšťavňovač na přípravu čerstvých ovocných šťáv pro děti s dietou byly zakoupeny z finančního příspěvku, pro který se rozhodli všichni členové městské rady, kteří ze svých odměn přispívají měsíční částkou 100,— Kč pro dětské oddělení nemocnice.

A ještě jeden milý dárek, který udělal dětem radost. Studentky Zdravotní školy se svými učitelkami se nabídly, že vyzdobí chodby dětského oddělení pohádkovými postavami a výjevy. Dětem jsou obrázky blízké, chodí si je prohlížet a i ti malí pacienti, kteří chodí jen jako ambulanti na oddělení např. inhalovat nebo na magnetoterapii, se zastavují, aby se potěšili se svými pohádkovými kamarády.

My, kteří na dětském oddělení pracujeme, můžeme potvrdit, že strach a napětí z dětí padá, když se strohá nemocniční běloba změnila na pohádkový svět.

Teď se všechny děti těší na příchod Mikuláše. Tuto lidovou tradici připravují již několik let studentky Zdravotní školy.

Všem, kteří se snaží nemocným dětem usnadnit a zlepšit podmínky, patří vřelý dík, protože věnovali svůj volný čas, práci a finanční prostředky. A věřte, že vše bylo dobře zúročeno.

Ještě jednou Vám všem díky a přání pevného zdraví a klidné pohody o vánočních svátcích za své malé pacienty přeje

MUDr. Helena Šafaříková,
primářka
s celým kolektivem
spolupracovníků

Když děti pomáhají dětem

Je už dobrou tradicí na Základní škole v ulici Karla IV. v Novém Bydžově dát žákům této školy možnost, aby mohli někomu potřebnému pomoci. Pedagogové školy jsou toho názoru, že rodina a škola by měla děti naučit pomáhat podle svých sil slabším, nemocným nebo lidem v neštěstí.

Televize sice dnes „krmí" naše děti úplně jiným žánrem, kdy na obrazovce vítězí násilí a brutalita. Proto se snažíme na naší škole stále zasévat do dětských dušiček ten krásný pocit, kdy někomu pomohu, podám pomocnou ruku a vlastním přičiněním ulehčím někomu život.

A tak se zrodila i myšlenka udělat něco pro naše nemocné kamarády v nemocnici. Zeptali jsme se paní primářky MUDr. Šafaříkové, co by tak asi dětské oddělení a jeho pacienti potřebovali Bylo dohodnuto, že se naše děti pokusí sebrat tolik starého papíru, aby bylo možno zakoupit nový inhalátor pro malé pacienty.

A tak nastala práce se sháněním starého papíru. Děti nosily balíčky papíru ráno před vyučováním a odpoledne přijížděly s vozíky sběru. Každý kilogram papíru byl vykoupen prací našich dětí. Děti byly do akce tak zapáleny, že získaly i rodiče ke spolupráci. A tak se ráno i během dopoledne na školním dvoře sjížděla auta osobní i nákladní se starým papírem. Jeden tatínek si žertem povzdechl, kdy už sběr skončí, že rodina poslední dny nic jiného nedělá, než sbírá papír. Děti obcházely obchody i provozovny.

A tak se během čtrnácti dnů podařilo sebrat téměř 6 tun papíru. Když nám byl papír zaplacen, zjistili jsme, že přístroj je dražší, a tak jsme uvítali pomoc Městského úřadu v Novém Bydžově, který částku dorovnal do ceny. Tímto mu děkujeme. Potvrdilo se také staré známé přísloví, že když se ruka k ruce vine, tak se dílo podaří.

6. prosince, kdy má svátek Mikuláš, byla na školním dvoře malá slavnost. Celá škola byla přítomna předání nového inhalátoru do rukou paní primářky MUDr. Šafaříkové, která velmi hezky dětem poděkovala za to, že nemyslí jen na sebe. Měla radost z toho, že nový inhalátor je výkonnější a pomůže více dětem s onemocněním dýchacích cest.

Sdružení rodičů odměnilo nejlepší jednotlivce i nejlepší třídy ve sběru papíru a patří i jim naše poděkování.

Sladký závěr celé akce připravila pro všechny nejlepší sběrače firma BŘEMUS, která papír vykoupila. Připravila pro děti pohoštění v naší pizzerii, kde 20 nejlepších si pochutnalo na šlehačkovém poháru. Děkujeme firmě BŘEMUS za hezký sponzorský dárek. Děkujeme i neznámé paní, která také přinesla svůj příspěvek, když se dozvěděla, že chceme pomoci nemocným dětem. Dětem i rodičům velký dík! Dobrá věc se podařila.

Karel Bodešínský,
učitel základní školy

KOLALOKA TO JE ONO

TANEČNÍ COUNTRY KLUB při školním klubu ZŠ - Klicperova ul.

Je to neuvěřitelné, ale je to tak. Taneční country klub Kolaloka tančí již třetí rok. Jak to všechno začalo? Docela nevinně - jako taneční kroužek, který měl zpestřit dětem nabídku mimoškolní činnosti v klubu. Začátky nebyly vůbec lehké. Kdo někdy pracoval s dětmi, o tom ví své. Naučit děti vnímat hudbu, poslouchat její rytmus a naučit je první country tanec, dalo všem pořádně zabrat. Ale ani dětem, ani nám nechyběla odvaha a elán. Tak pozvolna přicházely úspěchy. Naše první vystoupení před veřejností se konalo v Nové Pace, kde jsme měli předtančení na Country bále skupiny Montana. Tam nám také naši dospělí kamarádi z Montany dali jméno Kolaloka (z filmu Limonádový Joe). Následovalo vystoupení v Novém Bydžově na školní akademii v prosinci 1993. Zbytek tohoto roku jsme zase pilně trénovali, abychom se v dubnu 1994 mohli opět zúčastnit Country bálu v Nové Pace. Následovaly další týdny a měsíce pilné práce a tréninku. V září 1994 se náš taneční klub rozrostl o spoustu dalších tancechtivých dětí. Takže jsme se rozdělili na dvě skupiny — na začátečníky a po-

kročilé. Z původních 16 dětí nás bylo najednou víc než čtyřicet.

A nám stále nedala spát myšlenka na to, uspořádat vlastní Country bál. Ochotných rodičů pomoci se našlo dost — v únoru 1995 se konal v sokolovně našeho města 1. Country bál Kolaloky, ZŠ - Klicperova. Bál byl několik týdnů předem vyprodán a jeho program měl takový ohlas, že v únoru 1996 chystáme druhý. A protože jsme si začali docela věřit, přihlásili jsme se na soutěž Lomnické jaro do Lomnice nad Popelkou. Zde, v kategorii country tance, jsme obdrželi zvláštní cenu poroty za spontánní projev a radost z tance.

Stále nám ale chyběl kontakt s jinými dětskými country skupinami. Až jsme našli spojení na soubor Šumaváček z Loučovic. A díky jim jsme se mohli zúčastnit celostátního setkání dětských country skupin v Českém Krumlově. Moc se nám tu líbilo, našli jsme zde spoustu nových kamarádů a také cenných zkušeností.

Nyní se chystáme opět na celostátní setkání na „Countrybejbyšou" do Znojma. Všichni se už moc těšíme na hezké zážitky z tancování, na soutěž i na naše kamarády z jiných tanečních souborů.

Ve volných chvílích však už zařizujeme vše potřebné na náš 2. Country bál, který se bude konat 23. února 1996 v sokolovně a na který Vás všechny srdečně zveme.

Irena Lánská, Petra Hájková,
ZŠ - Klicperova, Nový Bydžov

Skupinový snímek členů tanečního country klubu KOLALOKA

KONDIČNÍ CVIČENÍ
s Jolanou Novotnou a kol.

Mnozí to možná víte, mnozí ne. Letos už ale probíhá druhým rokem (mimo tradiční cvičení TJ Jiskry) i kondiční cvičení J. Novotné a kolektivu. Přestože naše město nepatří počtem obyvatel mezi velká, nabídka cvičení je srovnatelná s městy daleko většími.

Že nevíte kde a kdy? V současné době v tělocvičně Základní školy v Klicperově ulici. Během roku se místa cvičení několikrát vystřídala. Jako nejvíce vyhovující se ukázala tělocvična Gymnázia, kterou ovšem letos škola odmítla pronajmout.

Díky tedy patří panu řediteli Štočkovi ze ZŠ v Klicperově ulici za nynější pronájem tělocvičny. I přes nesnáze je toto cvičení mezi ženami hodně oblíbené pro svoji bohatou nabídku i četnost hodin během týdne. Ženy si mohou vybrat ze šesti druhů různých cvičení.

LOW AEROBIC (nízký aerobic)

Vytrvalostní cvičení. Ideální při hubnutí. Skládá se z chůze a z cviků, kdy je vždy jedna noha na podlaze, tzn. bez poskoků. Vhodné kombinovat s P-class, Dynaband nebo Body-styling.

STEP AEROBIC (intenzívnější vytrvalostní cvičení se step bedýnkami)

Velmi účinná forma aerobicu. Intenzita cvičení je až o 20 % větší než u aerobicu. Slouží k odbourávání podkožního tuku a posilování dolní části těla. Je velmi atraktivní. Oblibu v něm nacházejí i muži (ve spojení s činkou či gumou).
Vhodné kombinovat s P-class, Dynaband nebo Body-styling.

P-CLASS (posilování)

Cílem tohoto cvičení je tvarování postavy, obzvláště problematických zón (hýždě, boky, stehna, břicho). Je vhodné kombinovat s aerobicem nebo step aerobicem.

DYNA BAND
(posilování s pomocí gumy)

Velmi intenzívní posilování s gumou, které skvěle formuje postavu. Posilují zde svalové skupiny celého těla. Přináší výborné výsledky. Jde o náročnější formu posilování.
Kombinovat se Step aerobic, Aerobic.

BODY STYLING
(posilování celého těla)
CVIČENÍ PRO STARŠÍ ŽENY

Pomáhá odstraňovat bolesti zad, krční páteře a dalších problémových částí těla. Tato hodina se skládá z velmi jednoduché pohybové části. Značný prostor je kladen na Střečing (výdrže a protahovací cviky).

Je důležité, že cvičitelky, které zde s vámi cvičí, jsou školené. Dbají na to, aby se všechny cviky prováděly správně. Jen tak je totiž cvičení účinné a nepoškozuje Vaše zdraví. Pro dobrou kondici a vytvoření či zachování si pěkné postavy je vždy dobré kombinovat několik druhů cvičení. Nevěříte? Přijďte se někdy mezi nás podívat nebo navštivte naše konzultační hodiny. Ženy, které s námi cvičí pravidelně již déle, se s Vámi jistě rády podělí o své poznatky.

Jolana Novotná

OBLASTNÍ ZÁVOD
VE SPORTOVNÍ GYMNASTICE V LITOMYŠLI

V sobotu dne 4. listopadu 1995 z pověření sokolské župy Východočeské-Pippichovy uspořádal Sokol Litomyšl soutěž ve sportovní gymnastice žáků, dorostenců a mužů. Této soutěže se zúčastnily sokolské jednoty z Opočna, Chrudimi, Týniště, Litomyšle, Ústí nad Orlicí, Vysokého Mýta, Dvora Králové nad Labem a Nového Bydžova. Z naší jednoty byli přihlášeni výkonnostně nejlepší borci — nejmladší žáci: Filip Lucký a Vilém Černý; mladší žáci: Vít Kinčl, Martin Matys, Ondřej Krátký, Martin Lucký, Petr Hanus, Luděk Smadiš, David Vlach a Pavel Janoušek; starší žáci: Jan Krátký, Marek Spejchal a Josef Weiss; dorostenci: Marek Nezkusil, Pavel Hlaváček a Michal Pavelka.

Žáci závodili ve volném trojboji, dorostenci v šestiboji. Naši borci si nevedli špatně. V kategorii nejmladších žáků z 30 přihlášených žáků zvítězil náš nadějný borec Filip Lucký. Je to již jeho druhé vítězství ve volném trojboji. První vítězství získal letos v červnu v Hradci Králové na III. Festivalu sokolských žup. Ostatní borci se v tak silné konkurenci umístili do desátého místa. Soutěž ukázala, že máme nadějné borce, kteří navazují na dobrou tradici sportovní gymnastiky v Novém Bydžově.

Na dobré výsledky žáků chtějí navázat i starší žákyně. Jejich řady se neobyčejně rozrostly, pilně cvičí pod vedením zkušených cvičitelů a chtějí brzy ukázat veřejnosti své gymnastické snažení.

V září začalo opět pravidelné cvičení v sokolovně. Potěšující je velký zájem mládeže. Zvláště předškolní drobotina zaplňuje sokolovnu. Je zajímavé se dívat, jakou radost mají tyto malé děti z pohybu. Cvičení vede s úspěchem již několik let sestra Bedřiška Maurová. Přijďte se podívat a přiveďte své děti!

Pravidelné zprávy o naší činnosti (písemné i obrazové) najdete v naší nově instalované skříňce, která je umístěna na domě, kde sídlí drogerie ASSO na náměstí.

M. P.

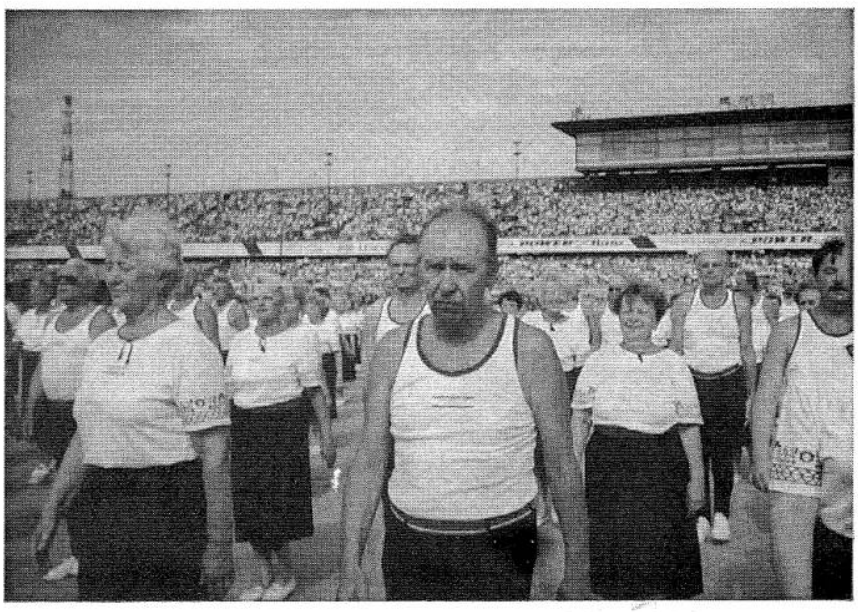
V sokolovně naděloval Mikuláš

TJ Sokol našeho města připravila pro své žactvo mikulášskou nadílku. Než však přišel Mikuláš s čertem (pančku, to byl ale čert!), pochlubili se naši nejmladší sokolíci výsledky své práce před svými maminkami, tatínky, babičkami a dědečky. A ti všichni se nestačili divit, jak to těm jejich dětem jde. Mnozí jen kroutili hlavami, kde že se to v těch jejich dětech vzalo! Vypadalo to prý s některými z nich doma beznadějně, doma nešikovné, neohrabané a podívejte se! Tady metají kotouly, skáčí přes švédskou bednu, na trampolíně jsou jako doma, na gymnastickém koberci předvádějí akrobatické prvky... Maminky nevěděly, kam se dříve koukat. A všude kázeň, plná tělocvična dětí, na kterých je vidět radost z pohybu. A to všechno se děje pod odborným pečlivým dohledem cvičitelů. Dívky vede s. Dagmar Novotná, další družstvo dívek vede s. Mauerová a pomáhají jí také vyspělejší starší žákyně, odchovankyně už naší jednoty. S gymnastickým výcvikem pomáhá náčelník jednoty br. Ferd. Pavelka. Do rozcvičky a prostných vyhrává líbivá nevtíravá hudba, o tu se postarala náčelnice jednoty s. Marie Divišová. A co naši žáci! Pod vedením br. Mir. Pavelky se ukázali svým nejbližším v plném lesku. To bylo kotoulů, přemetů a salt! A když se takto ukázali svým rodičům, nastala ta očekávaná chvíle mikulášské nadíky. Mikuláš, jak má být, s plným košem dárků, čert samozřejmě s pytlem pro ty, kteří snad mají nějaký ten hříšek na svědomí. Ale nebylo to zapotřebí. Mikuláš děti pochválil, rozdělil dárky, a když pak čert si zasedl mezi děti a z pytle místo metly začal rozhazovat bonbóny, radost nebrala konce a maminky měly moc práce dostat tu drobotinu domů.

Je nutné poděkovat náčelnictvu i cvičitelům, že připravili tak hezký podvečer. A o výsledku práce snad mluví nejlépe výrok jedné z maminek, jinak profesionální tělocvikářky: „Já se nestačím divit, už jsem to vzdala, že z té naší holky bude tělocvikářka, ale co jste s ní dokázali za 3 měsíce práce udělat, to zasluhuje opravdu plné uznání!" A to snad je ten nejkrásnější výsledek celé mikulášské nadílky!

TJ SOKOL Nový Bydžov

VZPOMÍNKA NA XII. VŠESOKOLSKÝ SLET

Zajímavý snímek pořízený přímo ze sletiště — na fotografii poznáte cvičence ze Sokola Nový Bydžov ve skladbě Věrná garda Foto M. Pavelka

TENISOVÁ RADOST

Tenis je hra, která přináší radost a uspokojení hráčům od dětských let až do pozdního stáří. Takže vůbec nezáleží na věku. Ale jakmile ho tento krásný sport tzv. „chytí", má zábavu na celý život. Ideální věk pro začátečníky je tak kolem sedmi až osmi let. Většinou je přivedou rodiče, kteří nevědí, že se tenis budou učit dva až tři roky. Když se ale dítě sportu věnuje a baví ho to, pak u sportu vydrží. Jednou se mu to hodí. Vždyť co by to bylo za podnikatele či doktora, kdyby si neporadil s tenisovou raketou. A tenis rozvíjí lidskou individualitu. Tenista hraje sám za sebe a za nikoho se nemůže schovávat.

Ale abych se vrátil k tomu, o čem jsem původně začal psát. O turnaji elévů, tj. dětí do 10 let. Rád tento turnaj pořádám, i když mně přináší řadu problémů. Ale určitě to není ztracený čas. Vždyť ne každému se poštěstí, aby byl u toho a viděl, jak malý človíček se postupně učí tenisovou abecedu a stává se z něho tenista, který hraje svoje první tenisové zápasy. Letos se turnaj konal 16. září. Moc se nevydařilo počasí, protože přes noc dost pršelo. Díky obětavosti správce tenisových kurtů a pozdější pomoci některých rodičů se v 9.30 hodin začínalo. Všichni hráči srdnatě bojovali a snažili se prodat vše, co se na tenisových dvorcích za dva či více roků stačili naučit.

Do semifinále chlapců se probojoval Jan Vyvadil (SSS Praha) a Jakub Harrer (VŠ Hradec Králové). Finále: Petr Hlaváček (Gruba Hradec Králové) — Lukáš Ďurďa (Dynamo Plácky) 6 : 4. Lukáš pochází z Nového Bydžova, kam jezdí k dědovi a babičce. Do semifinále dívek se probojovala Alena Martíšková a Eva Wolfová. Finále: Pavlína Němcová — Petra Vondráčková 6 : 0. Všechny dívky jsou z LTC Nový Bydžov. Takže se úspěchů dočkaly i domácí hráčky. Nejmladším hráčem turnaje byl domácí Ondra Němec, kterému bylo sedm let. Všichni semifinalisté byli odměněni diplomy a finalisté navíc tenisovými míčky.

jm

BYDŽOVSKOU KOPANOU

Závěr podzimní části ročníku 1995—96 nepřinesl pro A - mužstvo FK Nový Bydžov tolik očekávaný atak horních pater tabulky 1. A třídy. Naopak náš tým se po ostudné prohře 0 : 5 ve Dvoře Králové propadl až na 11. místo, ovšem s tím, že při neobvyklé vyrovnanosti středu tabulky ztrácí na 5. příčku pouhé 2 body.

Z mnoha příčin tohoto neradostného postavení lze uvést velkou fluktuaci hráčů (způsobenou ať už objektivními příčinami, tj. zraněními, pracovním zaneprázdněním, tak i neomluvenými absencemi jak v zápasech i na tréninicích, což zde nebyl obvyklý jev a ledacos to napovídá o nezdravém klimatu v kolektivu). Dalším z důležitých otazníků, který velice ovlivnil postavení a výsledky mužstva, byl post brankáře, který se po odchodu Jiřího Švarce a zranění Martina Vejra nepodařilo plnohodnotně obsadit, i když poslední výkony Aleše Beránka jsou při jeho poctivém přístupu k tréninku i zápasu pro jaro příslibem. V neposlední řadě se podepsaly na některých výsledcích i určité přehmaty trenéra v sestavení a koučování mužstva. Tyto i další interní klubové záležitosti si trojúhelník hráči - trenér - vedení velice otevřeně a doufejme, že i konstruktivně vyříkali na hráčské schůzi, která se uskutečnila bezprostředně po skončení podzimní části soutěže. Závěr, který z ní vyplynul, že nikomu není osud bydžovské kopané lhostejný, je prvním předpokladem pro vstup do náročné a pro fotbalisty neatraktivní zimní přípravy před jarní částí mistrovských bojů

Větší radost nám přinesly výsledky dorostu, který pod vedením trenérské dvojice Petr Kebort - Jiří Vojtěch útočí na čelo tabulky 1. A třídy a přezimuje na lichotivé 4. příčce.

Dalším z mužstev, hrajícím pod hlavičkou FK, je FK NOVÝ BYDŽOV 1980, což v překladu znamená mladá „stará garda", která sehrála za rok 1995 16 většinou benefičních zápasů s velmi dobrou bilancí — 12 vítězství, 2 remízy a 2 porážky s aktivním skóre 64 : 36. Nejlepším střelcem se stal Miloš Khol se 17 góly a nejvíce zápasů odehrál Petr Kořínek — 15.

A že tento úspěšný sportovní rok nezůstal bez odezvy, svědčí i velice atraktivní turnaj seniorů do Španělska v roce 1996. Ovšem otázkou zůstává finanční pokrytí tohoto celotýdenního turnaje. Vážení sponzoři, i vaše prezentace v atraktivním Španělsku snad už stojí za to, ne?

J. V.

KLUB EMY DESTINNOVÉ
rozviji svoji činnost

Ještě máme v paměti jarní koncert na počest světoznámé pěvkyně Emy Destinnové. Při této příležitosti si mohli posluchači zakoupit knihu Dr. Vladislava Mareše: Amor a slavíci.

Pojednává o třech významných českých pěvkyních z konce minulého a počátku tohoto století: Tereze Stolzové, Klementině Kalašové a Emě Destinnové.

Tato nevelká knížka v sobě ukrývá mnoho zajímavého o těchto výjimečných ženách. Abychom se dozvěděli ještě více, pozvala předsedkyně Klubu Emy Destinnové Dagmar Kučerová autora na besedu.

Dne 21. října 1995 se několik desítek posluchačů v Kulturním klubu v Novém Bydžově zaposlouchalo do autorova poutavého vyprávění. Přítomna byla i ilustrátorka knihy akad. malířka Jaroslava Bičovská a dále majitel arabsko-českého nakladatelství Dr. Ch. Bahbouh, CSc. (původem ze Sýrie).

Naše město si pomalu zvyká na kulturní požitky tohoto druhu. Stojí jistě za to.

N. M.

VÁNOCE S HUDBOU

ZUŠ v Novém Bydžově Vás zve na provedení českých vánočních mší do chrámu Sv. Vavřince:

J. J. Ryba:
„HEJ, MISTŘE!"
II. MŠE VÁNOČNÍ

Ed. Marhula:
ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

Zpívání u jesliček, vánoční vytrubování z věže.

OPĚT KRÁSNÝ ZÁŽITEK!

Pěvecko-instrumentální soubor posluchačů pardubické konzervatoře pod uměleckým vedením prof. Mir. Raichla — zavítal do Nového Bydžova 19. listopadu 1995 na pozvání Kulturního klubu v Novém Bydžově a Klubu Emy Destinnové. Z plakátů bylo patrno, že jde o soubor vyspělý, účinkující nejen v naší vlasti, ale velmi často v cizině. V repertoáru má tento umělecký soubor „Rebelcanto" skladby církevní (chorály) i světské (operní árie, lidové písně naše i jiných národů, ale i spirituály). Z větší části tedy náročný program.

Kdo však přišel, nejen že nebyl zklamán, ale byl určitě nadšen! Nadšen krásou mládí, nádherou hlasového projevu nejen sólistů, ale celého souboru — kouzlem hudby! Atmosféra mezi souborem a posluchači byla nádherná! Ani se nám nechtělo odcházet.

Díky všem, kteří toto vystoupení připravili. Návštěva tohoto souboru v našem městě nebyla poslední.

Těšíme se a doporučujeme i ta příští.

N. M.

Pojetí obecné a občanské školy

OBECNÁ ŠKOLA

Jedním z prvořadých úkolů rodící se demokratické společnosti u nás je zásadní proměna našeho školství na všech stupních škol. Naše škola se jako jedna z prvních přihlásila k experimentálnímu ověřování projektu obecná škola pro 1. stupeň ZŠ. V současné době ověřuje tento projekt a následný pro 2. stupeň, občanská škola, více jak 1 000 škol. V důsledku nízké informovanosti Vás stručně seznámíme, co to obecná škola je. Toto pojetí zcela zapadlo do nově koncipovaného organizačního členění ZŠ:

1. stupeň: 1.—5. ročník
2. stupeň: 6.—9. ročník

Obecná škola je tedy prodloužením školní docházky na 1. stupni ze čtyř na pět roků. Toto členění je daleko výhodnější ze všech hledisek než původní, čtyřleté. Výuka je členěna do tří fází:

1. a 2. ročník (učivo je volněji členěno do kratších časových celků, jsou plně respektovány pedagogickopsychologické požadavky na vyspělost žáka. Předměty se mohou různě prolínat.)

3. ročník (časová dotace vyučovacích hodin je ustálenější, dochází k jasnějšímu oddělení základních předmětů, diagnostický ročník.)

4. a 5. ročník (některé předměty mohou učit již učitelé ze 2. stupně se specializovanou aprobací — př. cizí jazyk.)

DŮRAZ JE TEDY KLADEN NA PLYNULEJŠÍ PŘECHOD Z PŘEDŠKOLNÍHO OBDOBÍ NA ŠKOLNÍ.

Pozornost je věnována komunikativním dovednostem žáků již od 1. tříd. Každý den by výuka měla začínat rozhovorem učitele se žáky, kde by žáci měli ostatní seznamovat, např. co zajímavého minulý den zažili apod.

Došlo k omezení množství informací, vědeckých poznatků a odborných názvosloví, mnohdy zbytečnému. Zůstal větší prostor na procvičování učiva, jeho hlubší poznání. Zároveň zůstal větší prostor na výchovné působení, na které ve starém pojetí již takřka nezbýval čas pro nahuštěnost osnov. V tomto směru učitelům i žákům napomáhá zařazení nového předmětu — **dramatická výchova.**

Snahou obecné školy je vedle získávání vědomostí zpříjemnit dětem ve škole pobyt. Zejména formami a metodami práce, které pedagog zvolí. Zde se v plné míře ukáže osobnost každého učitele. Pojetí obecné školy ho k tomu přímo vybízí.

Tento způsob výuky by měl žáky taky méně neurotizovat a stresovat.

Žáci 1. ročníku v 1. pololetí dostávají barevné vysvědčení. Někteří učitelé zvolili i doplňkové slovní hodnocení.

Škola, tak jako v minulých letech Vám, vážení rodiče, nabídne také možnost návštěvy školy v průběhu tzv. **Dnů otevřených dveří.** Pokud byste měli individuálně zájem na získání podrobnějších informací, škola Vám kdykoliv vyhoví.

Výuka cizích jazyků:
Žáci si mohou vybrat ze dvou světových jazyků:
anglický jazyk
německý jazyk

Povinně se učí od 4. třídy s časovou dotací 3 hodiny týdně. Všem dětem doporučujeme, aby navštěvovaly výuku cizího jazyka v rámci nepovinného předmětu již od 3. třídy. Navíc mohou děti navštěvovat jazykové kurzy od 1. třídy.

OBČANSKÁ ŠKOLA

Na obecnou školu navazuje na 2. stupni program občanská škola, kde si žáci vedle jednoho jazyka mohou zvolit, opět v rámci nepovinného předmětu, druhý cizí jazyk. Navíc jedna třída bude s rozšířenou výukou cizích jazyků (4 hodiny týdně). Žáci budou moci dále navštěvovat další nepovinný předmět — konverzace v cizím jazyku. Pro žáky, kteří se hlouběji zajímají o cizí jazyky, škola organizuje **týdenní výukové pobyty v Anglii.**

Žáci mají možnost navštěvovat v průběhu školní docházky řadu zajímavých zájmových útvarů (cykloturistický, aerobic, kopanou, střelecký, společenský tanec a jiné).

V rámci **ozdravného programu** se žáci mohou za příznivého počasí učit na školním dvoře, kde jsou připravena dvě stanoviště pro výuku dvou tříd najednou. Pro žáky 1. a 2. tříd, kteří navštěvují družinu, organizuje škola letní tábory.

Na škole pracuje **logopedická asistentka,** která individuálně u vybraných žáků pomáhá odstraňovat vady řeči. Děti jsou rovněž v péči **dyslektických asistentek,** které pracují se žáky na odstraňování specifických vývojových poruch čtení a psaní.

Ve školním roce 1996/1997 budou v 1. třídách učit:
pí. uč. Dušková
pí. uč. Lišková

Pro omezené prostory budovy školy budou pro školní rok 1996/1997 otevřeny pouze dvě první třídy.

ZŠ Nový Bydžov,
Karlova ulice 209,
☎ 233 57

SRPŠ PŘI ZŠ KARLOVA ULICE
A ŘEDITELSTVÍ TÉTO ŠKOLY

srdečně zvou na tradiční

SPOLEČENSKÝ PLES

19. LEDNA 1996 OD 20 HODIN
SOKOLOVNA NOVÝ BYDŽOV

Sexuální výchova na ZŠ Klicperova ul.

Na toto téma v uplynulém roce proběhla řada diskusí. Ne všichni zastávají jednotné stanovisko. I u nás na škole jsme o tomto problému hodně diskutovali a přemýšleli.

Dospěli jsme však k názoru, že pravdivé informace by žáci měli dostat. Možná někdo namítne, proč dětem vysvětlovat takové ožehavé věci? Vždyť je toho plno v novinách, časopisech, knihách i televizi. Vyvstává však otázka, zda děti pochopí ze sdělovacích prostředků to správné. Myslíme si, že hodina sexuální výchovy vedená vhodnou formou rozhodně nebude dětem škodit, spíše naopak. Cožpak neříkáme dětem pravdivé informace o jiných věcech? Proč by se nemohly pravdivě a přiměřeně dozvídat ve škole pravdu o vlastním těle, o rodině, o rozdílech mezi muži a ženami, o porodu a pohlavních nemocech . . .

Ano, mohly. Ovšem základní podmínkou úspěchu je spolupráce s rodinou. Proto jsme vypracovali pro rodiče letáky, ve kterých se mohli vyjádřit, zda souhlasí s účastí svého dítěte na těchto hodinách, a seznámili jsme je i s tématy a s počtem hodin sexuální výchovy ve školním roce. Pokud rodiče projevili zájem, mohli přijít do školy a své případné dotazy a nejasnosti zkonzultovat.

Věříme, že řada rodičů se svými dětmi na toto téma doma hovoří. Setkáváme se ale často i s dětmi pokřikujícími na sebe nevhodnými výrazy, aniž by znaly smysl používaných slov.

Chtěli bychom s nimi mluvit otevřeně, upřímně a pravdivě. Pravdy si děti cení víc, než si mnohdy myslíme.

S pohádkami o čápech a vránách totiž nelze dlouho vystačit!

Irena Lánská, Petra Hájková
ZŠ - Klicperova ul.

ZÁPIS

DĚTÍ DO PRVNÍCH TŘÍD ZŠ

se koná

VE STŘEDU 17. LEDNA 1996 A
VE ČTVRTEK 18. LEDNA 1996
(vždy od 14.00 do 17.00 hodin)

na ZŠ Karlova ulice
ve školním klubu
(mezipatro I. a II. poschodí)

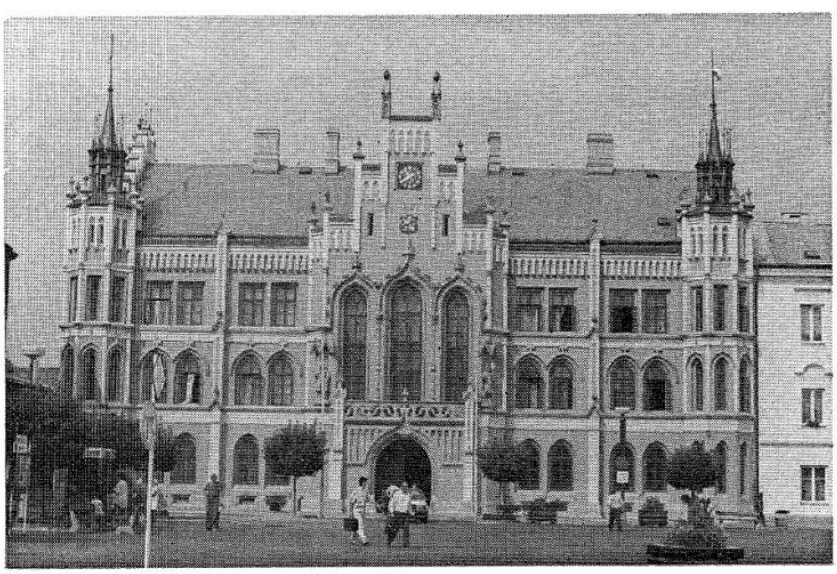
na ZŠ Klicperova ulice
v přízemí budovy školy

Do první třídy budou zapsány **děti narozené před 1. zářím 1990** (tj. narozené nejpozději 31. srpna 1990).

K zápisu přijdou s dětmi rodiče nebo jejich zákonní zástupci.

Přinesou s sebou: a) **rodný list dítěte**
b) **občanský průkaz jednoho z rodičů.**

Bližší informace Vám budou poskytnuty v ředitelstvích škol.

Perla Masarykova náměstí je zase v plné kráse . . .

Založena Nadace Divadlo

Dne 14. prosince 1995 byla založena Nadace DIVADLO. Cílem této Nadace je soustřeďovat finanční prostředky nutné k dokončení rekonstrukce budovy Jiráskova divadla a vstupovat do jednání s příslušnými institucemi (městský úřad, okresní úřad apod.) o obnovení činnosti divadla.

Finanční prostředky pro realizaci svého cíle chce Nadace získat příspěvky od občanů města, dary od právnických osob a výtěžky účelových akcí.

Zakládající členové jmenovali orgány Nadace: správní radu a ředitele Nadace. Správní rada byla zvolena ve složení: Stanislav Horák, Jiří Hruška, Pavel Klepač, prom. hist. Jaroslav Prokop, PaedDr. Milan Štoček, Antonín Vojta a Ing. Josef Vondráček. Ředitelem Nadace byl jmenován Miroslav Kout, právními úkony nadace byl pověřen JUDr. Aleš Žejdl.

V roce 1996 chce Nadace započít svoji činnost vyhlášením sbírek a zpracováním studie na dokončení rekonstrukce divadla.

Věříme, že občané Nového Bydžova se ztotožní se záměry Nadace a pomohou při obnově Jiráskova divadla.

Zakládající členové Nadace jsou: MUDr. Štěpán Dlouhý, MUDr. Jan Drugda, Jan Filip, Mgr. Miloš Hladík, Josef Hons, Stanislav Horák, Jiří Hruška, Pavel Klepač, Libor Kruliš, MVDr. Miroslav Kunc, JUDr. Jaroslav Lauer, Mgr. Anna Lauterbachová, Ing. Pavel Louda, Štěpán Málek, Ing. Karel Mareš, Ing. Miloslav Mencl, Jan Navrátil, MUDr. Ludmila Navrátilová, Jarmila Nechutová, Ing. Pavel Pernet, prom. hist. Jaroslav Prokop, MVDr. Václav Polach, Jan Skalický, MUDr. Miroslav Starosta, PaedDr. Milan Štoček, MUDr. Jiří Šulc, Josef Verfl, Antonín Vojta, Ing. Josef Vondráček, JUDr. Aleš Žejdl, a právnické osoby: AP TOUR, Cihelna a panelárna NB, Cukrovary BANOP, a. s., závod NB, IKS, s.r.o. NB, J. Hons - stavebniny NB, Městský úřad NB, PNEUSERVIS - Jiří Havlík NB, PROKEŠ s.r.o. NB, PROMIL - PML, a. s. NB, SATER - Pavel Dohnal NB, Sklárny a. s. NB, STAVOTERM - Stanislav Miška NB, TJ Jiskra NB, ZEM, a. s. NB.

NOVÝ BYDŽOV

Heslo pro Repertorium českých a moravských měst doby přemyslovské

Butsou, Buitsov (1186), **Byczow, Bytzow** (1305), **Byczow, Bidschovia, Bydschou, Bydschouia, Byczouie, Byschow, Bydschow, Pyczov** (1311), **in novo Pyczow, in Novo Pydschow** (1313), **de juveni Bydzovia** (1385), **in Bydzow Novo** (1399), **Mladého Bydžova** - tvar genitivu (1455), **Nového Bydžova** - tvar gen. (1473), **Neu-Bidschow** nebo **Neu-Bydžow** (novodobě něm.).

I. Nový Bydžov, město v zemědělské oblasti na Cidlině s přítokem Kněžovky, v okolí naplaveniny cihlářských hlín a štěrkopísků. 232 m n. m.

* * *

II. Pravěké osídlení v bezprostředním okolí města spadá už do neolitu a je doloženo četnými sídlištními nálezy kultury lineární keramiky. Z eneolitu je zastoupena kultura zvoncovitých pohárů (Nový Bydžov, Chudonice a Starý Bydžov). Z doby bronzové vyniká únětický depot ze Starého Bydžova. Východně od města v katastru obce Prasek bylo na návrší Chlum hradiště lužické kultury. Ze starší doby laténské známe z jižního předměstí keltské pohřebiště, z mladší fáze sídliště u Chudonic, které pokračovalo i v době římské. Přímo z okolí města je doložena starší slovanská keramika s prvky ovlivněnými germánským prostředím, ale prováděnými už technikou slovanskou (**Turek 1962**). Bývalé lužické hradiště na Chlumu bylo využito i slovanským obyvatelstvem.

První písemná zmínka o Bydžově je uvedena v **listině českého knížete Bedřicha z 23. 4. 1186** (**CDB I, č. 310**). Kníže v ní (mimo jiné) potvrzuje řádu johanitů vesnice (Starý) Ples a Kvašlice u Jaroměře, vyměněné předtím řádu bratrem Přemyslem (pozdějším králem Přemyslem Otakarem I.) za část Bydžova: A — **„pro parte Butsou"**, Á — **„pro parte de Buitsov"**). Z krátkého textu vyplývá, že johanité tuto část Bydžova získali od Bohuše, kastelána v Kladsku, jako dar na spásu duše jeho zemřelého syna Bohušky. Bohuš Bradatý daroval uvedenou část Bydžova nepochybně komendě johanitů v Kladsku. Od Bohuše zřejmě získal Přemysl nejprve základní část Bydžova a někdy počátkem osmdesátých let 12. století směnou za zmíněné dvě vesnice část darovanou Bohušem johanitům.

Ves byla už tehdy důležitým střediskem okolní oblasti. O jejím významu svědčí především poloha na polské (kladské) cestě (**Vávra 1972**) a o velikosti nepřímo údaj, že jen část Bydžova byla vyměněna za dvě vesnice. Výjimečné postavení Bydžova dokládá i původně románský kostel zasvěcený sv. Prokopu (kanonizován roku 1204). Obdélná stavba (nejprve se dvěma postranními věžemi v západní části) se typově hlásí do první pol. 13. století, ale není vyloučen ještě ranější vznik s jiným zasvěcením (**Mencl 1965, Kuča 1988**).

* * *

III. Další pramenný doklad k Bydžovu (až po 119 letech) pochází z **19. 6. 1305 — listina Václava II. pro bydžovský kostel (Reg. II, č. 2044; CJM II, č. 78; celý text Kapras, úvod. část edice Knihy svědomí, s. XXV, č. 1).** Kostel dostal od panovníka ves Rosejovice (nyní Rosovice u Dobříše) náhradou za ušlé platy, které měl ve starém městě, než bylo přeneseno na ono, kde je nyní, a za jiné škody, které kostel tímto přenesením města utrpěl.

Na základě této listiny a zápisů novobydžovské **Knihy svědomí (Liber consciencie) z let 1311—1470 (Kapras ed. 1907)** lze na dnešním stupni znalostí uvést následující předpoklad. Původní ves Bydžov (později už nepochybně trhová) byla někdy koncem osmdesátých či počátkem devadesátých let 13. století povýšena na město, ovšem městské založení se na tomto vyvýšeném místě ukázalo zanedlouho nevýhodným — zřejmě vadila hlavně větší vzdálenost od řeky Cidliny. A tak snad ještě koncem 13. století, ale spíše až počátkem 14. století došlo k **„přenesení města" („translacio civitatis")** na nynější místo (přibližně 3 km jihovýchodně při Cidlině) a k jeho **pravidelnému vyměření „na zeleném drnu"**.

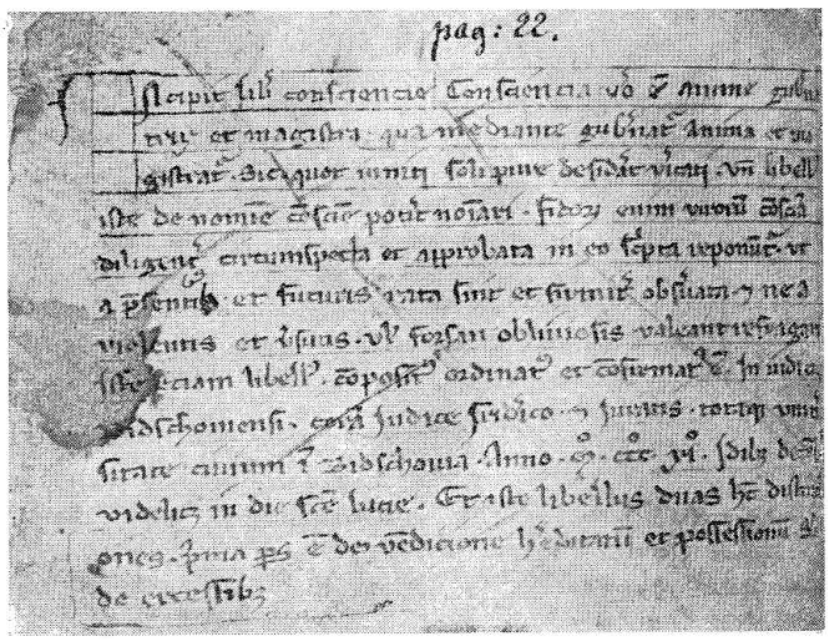
V Knize svědomí pak vícekrát čteme o nynějším Starém Bydžově jako o starém městě, v několika dalších zápisech jsou uváděna obě města. Na rozdíl od Starého Bydžova vystupuje nově založené město v zápisech většinou bez přívlastku, jen v různých variantách slova Bydžov.

O vzniku Nového Bydžova „přenesením města" srov. už dříve (**Zoubek 1878, Zycha 1914, Přehled dějin Československa I-1 1980**). Jiní autoři psali o „přenesení osady" (**Kapras 1907**) či „přenesení obce" (**Šimák 1938**) nebo o „přenesení trhové obce" (**Schwarz 1965, Žemlička 1979, 1986**).

Počátky města vzniklého v samém závěru kolonizační vlny nepříznivě poznamenala neklidná doba zápasů o nástupnictví na českém trůně v letech 1306 až 1310. V roce 1307 v ještě nehotovém městě byla přijata švábská posádka (**Šusta 1917, Kapras 1907**).

Když se mladý král Jan Lucemburský na cestách zemí zastavil 5. 7. 1311 také v Novém Bydžově, ujal se města a jeho nový podkomoří Walter z Castellu je dal pod správu hradeckého villika (vladaře) Henlina, syna Linkova (**Liber consciencie, p. 19 — dále jen LC**). Nový Bydžov se tak stal villikačním městem, které nepodléhalo přímo královské komoře, ale odváděl platy svému správci.

V r. 1311 zřejmě vypršela lhůta k ukončení výstavby a opevnění města. Na den Nanebevzetí P. Marie (15. 8.) byla městu na čtyři roky udě-

pag: 22.

Začíná Kniha svědomí — zápis z 13. 12. 1311

lena svoboda, rukojmí krále Václava II. pro nehotové části opevnění museli zaplatit pokuty a na dokončení opevňovacích prací obdrželo město poloviční slevu na daních (**LC, p. 20**). Z pamětního zápisu dále vyplývá, že měšťané za vypracování privilegia a získání svobody zaplatili 8 hřiven a za vysvěcení kostela a oltářů 8 kop. Zápis také specifikuje část výdajů na dokončování městského opevnění.

Blíže nedatované zápisy z r. 1311 dále uvádějí ocenění lánů v obvodu města (od 4 do 20 hřiven), čtyř kategorií městišť (od 2 do 6 hřiven), osmi městišť mimo město (1/2 hřivny), městišť masných krámů (3 hřivny), pekařských lavic (1 hřivnu), městišť tří mlýnů (od 6 do 15 hřiven), úročných sladoven (3 hřivny), platů z řemesel (po 3 hřivnách) (**LC, p. 43—47**), na jiném místě ocenění pěti dosud nezastavěných parcel (od půl čtvrti do 2 kop grošů) a jednoho malého dílu (8 grošů) (**LC, p. 14**). Celkový roční úrok města činil 42 hřiven (**LC, p. 47**).

Na den sv. Lucie (13. 12.) byla při městském soudě slavnostně založena a potvrzena Kniha svědomí — za souhlasu hradeckého vladaře Henlina, novobydžovského rychtáře Friderika a dvanácti přísežných (**LC, p. 25—26**). Mimo tyto osoby zaznamenává zápis jmenovitě ještě 7 nových přísežných a 54 dalších měšťanů. Obecně připomíná i ostatní členy městské obce.

Na základě rozboru uvedených jmen (**Schwarz 1965**) převážnou část členů městské rady tvořili Němci (z 19 osob 17), ale v městské obci už od založení převažovali Češi (z 54 jmen 31 Čechů, 17 Němců a 6 osob národnostně neurčených). V dalším období postupně přibývalo Čechů i v radě (v r. 1344 bylo v zastoupení Němců a Čechů poprvé dosaženo rovnosti) a ve 2. pol. 14. století už Nový Bydžov patřil k „počeštěným" městům. Závažné je zjištění, že Němci mluvili slezským nářečím (**Schwarz 1965**).

Městský soud se řídil právem magdeburským a v pochybných a závažných případech se obracel na soud v Hradci Králové (**Kapras 1907**). Vzhledem k tomu, že se původní městské privilegium nedochovalo (bylo zřejmě zničeno spolu s dalšími listinami při přepadení města v r. 1394 ve vzpouře proti Václavu IV.), nelze je blíže specifikovat. S odvoláním na „čas válek" a „zcizení a odnesení výsad a listin" (**ČJM, II, č. 861, s. 1162—1163**) král Václav IV. potvrdil Čeňkovi z Vartemberka obnovení mílového práva až v roce 1415.

* * *

IV. Pravidelný půdorys nově založeného města byl už několikrát připomenut v historické literatuře, nejprve německými historiky (**Hoenig 1921, Hamm 1935**), mnohem později českými (**Líbal 1958, 1966, Dostál 1974, Syrový 1974, Kuthan 1982, Líbal 1984 ad.**). Poslední studie předpokládající původně zcela pravidelné geometrické čtvercové schema vyměřené podle zemských provazců (**Kuča 1988 rkp., 1989, 1993, 1995** — mechanicky převzata délka 30,794 m zjištěná pro Nové Město pražské Lorenzem 1973) se setkaly s kritickým odmítnutím (**Prokop 1992, 1993**).

Geometrickou osnovou, která byla uplatněna i na městská předměstí, zaujímá Nový Bydžov zcela zvláštní místo ve středověkém urbanismu. Téměř čtvercové náměstí (cca 104×122 m se zkrácením v severní části o 18 m) křižují s odchylkou 2° hlavní ulice ve směru světových stran (odklon cca 10°) a do každého rohu náměstí směřují dvojice k sobě téměř kolmých uliček. V obdélných pravidelných plochách jsou vyměřeny i jednotlivé uliční bloky s domovními parcelami. Zkrácení severní fronty náměstí odpovídá zkrácení hloubky uličních bloků od náměstí, které navazují na segmentovitě vykrojené sousední bloky a v této části vytvářejí téměř oválnou osnovu. V ostatních směrech je uplatněna neredukovaná osnova odpovídající i tzv. velkému čtverci na předměstích.

Nově určená jednotka měření (**corda, chorda = slezský provazec = 43,275 m, Prokop 1993 — připravovaná studie**) staví do nového světla i původnost redukovaného půdorysu a vylučuje předpoklady o jeho změně až druhotně.

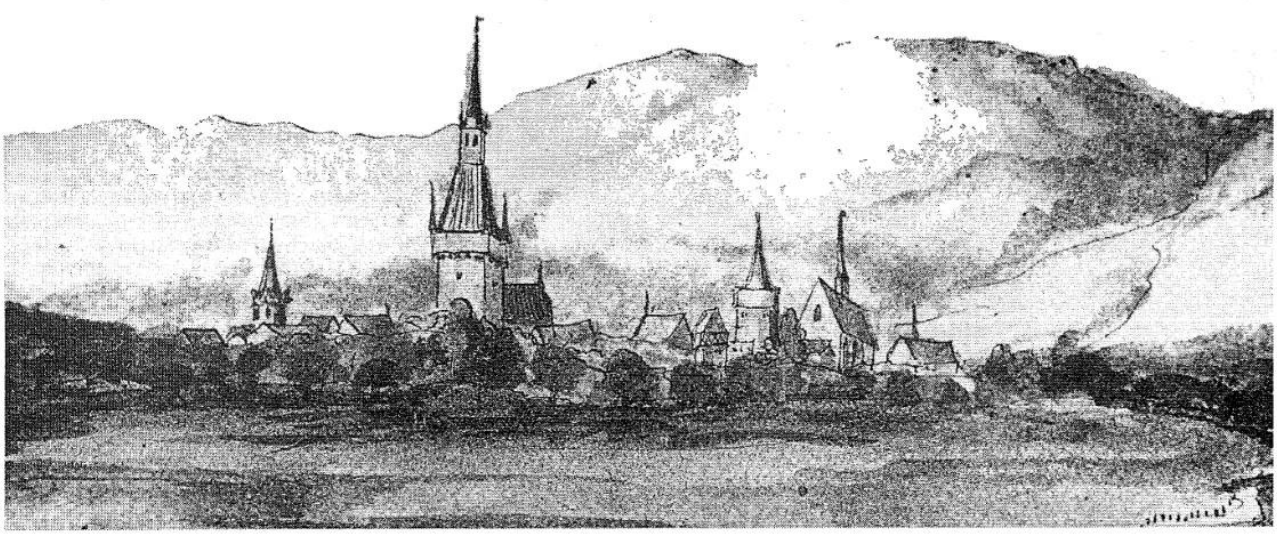
Založené město mělo původně jen prosté opevnění z palisád s předsunutými příkopy naplněnými vodou z Cidliny. V hlavním směru západ — východ stály dvě brány — Pražská (Starobydžovská) a Hradecká (Metličanská), ve směru sever — jih byla fortna Sloupenská a se zdvojením příkopů dvě fortny Chlumecké. Jižně od náměstí byl při prvním opevnění postaven trojlodní gotický kostel Matky boží s hranolovitou věží a severovýchodně od náměstí tvořil součást opevnění minoritský konvent s kostelem neznámého zasvěcení, který vzal za své za husitských válek. V jihovýchodní části na malém vyvýšeném místě nad Cidlinou stával tzv. hrad (poprvé uváděn až v r. 1516 v kupní smlouvě Viléma z Pernštejna — **DZV 6 C 5**). Neveliké stavení („dům panskej" — 1569) bylo zřejmě postaveno až za Vartemberků a většinou sloužilo jen jako sídlo purkrabího.

Opevněné město zaujímalo plochu přibližně 12 ha, z toho náměstí jednu desetinu. Tzv. velký čtverec ohraničující původní předměstí tvoří plochu přibližně 27 ha. Základní katastr s lány v okolních obcích vytvářel ve směru západ — východ rozsáhlý pás o délce téměř 12 km a ve směru sever — jih o výšce od 3 do 5 km.

* * *

V. Nový Bydžov byl v době založení menším střediskem zemědělsko-řemeslnického charakteru s několika sty obyvatel (kolem 120 domovních parcel uvnitř opevnění) a dřevěnou zástavbou. Z řemesel připojených u jmen

Pokračování na s. 14

Nejstarší veduta Nového Bydžova z roku 1536 (nebo 1537), objevená nedávno v SRN

Pokračování ze s. 13

citovaný zápis (**LC, p. 25—26**) uvádí pekaře (7), řezníky (3), sladovníky (3), krejčí (3) a po jednom slanečkáře, ševce a kožišníka. Obchod zastupuje kramář.

Královským městem zůstal Nový Bydžov jen do roku 1325, kdy Jan Lucemburský město daroval pro dluhy Benešovi z Vartemberka (**Kapras 1907**). Poddanské město se pro špatné hospodaření a dluhy Čeňka z Vartemberka dostalo počátkem devadesátých let 14. století pod správu purkrabího krále Václava IV. a později majetkové nároky uplatnily i další osoby. Až syn Čeněk z Vartemberka po roce 1405 dluhy zaplatil a stal se jediným pánem Nového Bydžova. V roce 1407 vydal městu privilegium zajišťující mu práva královských měst, jmenovitě Hradce Králové (**CJM II, s. 1086—1089, č. 820**). Z poddanství se Nový Bydžov vykoupil až v roce 1569, kdy se stal královským věnným městem — (**text smlouvy: Kapras 1907, s. XVII—LVIII**).

* * *

VI. BACHMAN A.: *Geschichte Böhmens, 2,* Gotha 1905, s. 677; DOSTÁL O. A KOL.: *Československá historická města,* Praha 1974, s. 273; EMLER J.: *O nejstarších knihách městských v Čechách, zejména o knize pražské staroměstské od r. 1310 a bydžovské od r. 1311,* Zprávy o zasedání Král. české společnosti nauk v Praze, 1873, s. 55—59; HAMM E.: *Die deutsche Stadt im Mittelalter,* Stuttgart 1935, s. 68—69; HANKA V.: *Bydžovští ševci. Potupná píseň z dob husitských,* ČČM 32, 1858, s. 392—394; HEBER F. A.: *Böhmens Burgen, Vesten und Burgschlösser, 3,* Prag 1845, s. 230; HOENIG A.: *Deutscher Städtebau in Böhmen. Die mittelalterlichen Stadtgrundrisse Böhmens mit besonderer Berücksichtigung der Hauptstadt Prag,* Berlin 1921, s. 15, 19, 24, 72 a 73; HOFFMANN F.: *České město ve středověku,* Praha 1992, zejména s. 102, 112, 114 a 116; HONZA J.: *O pivovarství v král. věn. městě Novém Bydžově. Příspěvek k dějinám českého průmyslu pivovarského,* Nový Bydžov 1900, s. 7—12; HORYNA V.: *Nový Bydžov - Chudonice, Zábědov,* in: Vlastivěda Královéhradecka. Kulturní a hospodářský snímek okresu, Hradec Králové 1968, s. 307—321; CHLUP J.: *Prameny a literatura o královském věnném městě Novém Bydžově a okolí,* Nový Bydžov 1941; JURITSCH G.: *Die Deutschen und ihre Rechte in Böhmen und Mähren im XIII. und XIV. Jahrhunderte,* Separat-abdruck aus dem Jahresberiche des k. k. Staatsgymnasiums in Mies 1905, Leipzig und Wien, s. 13, 62—63, 101, 134—135 a 150; KAPRAS J. ed.: *Kniha svědomí města Nového Bydžova z let 1311—1470,* Nový Bydžov 1907; TÝŽ (PSEUD. ŘEHOTSKÝ J. K.): *Kterak se stavěl Nový Bydžov,* Bydžovské listy 20, 1906, č. 11, s. (2) — (4); TÝŽ: *Nový Bydžov v dějinách,* in: Příloha Národních listů k č. 42 z 12. února 1927, s. 1; TÝŽ (PSEUD. ŘEHOTSKÝ J. K.): *Počátky městského soudu novobydžovského,* Bydžovské listy 21, 1907, č. 1, s. (2) — (3); TÝŽ (PSEUD. ŘEHOTSKÝ J. K.): *Základní katastr novobydžovský,* Stráž na Cidlině 13, 1906, č. 16, s. 2—4; TÝŽ (PSEUD. ŘEHOTSKÝ J. K.): *Založení města Nového Bydžova,* Bydžovské listy 20, 1906, č. 9, s. (2) — (4); TÝŽ: *Z dějin novobydžovských,* Osvěta lidu 26, 1923, č. 44, s. (2); TÝŽ (PSEUD. ŘEHOTSKÝ J. K.): *Novobydžovská kniha svědomí,* Bydžovské listy 20, 1906, č. 8, s. (2) — (4); KAŠPAR J.: *Paměti o věcech duchovních v král. věn. městě Novém Bydžově n. C. od dob nejstarších až do r. 1550,* in: Dvacátá šestá výroční zpráva c. k. real. a vyš. gymnasia státního ve král. věnném městě Novém Bydžově za školní rok 1899—1900, Nový Bydžov 1900, s. 2—34; KŘÍŽEK P. — ŘEZNÍK M.: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku. Historický průvodce,* Hradec Králové 1992, s. 58—59, 88—89; KUČA K.: *Geometrie středověkého půdorysu Nového Bydžova,* Novobydžovský zpravodaj 16, 1989, č. 1—2, s. 12—14; TÝŽ: *Chlumecko a Novobydžovsko. Historie a architektonické památky Pocidlí, sv. 1 a 2,* Hradec Králové 1995, zejména s. 22—67; TÝŽ: *Kostel Matky Boží (sv. Vavřince) v Novém Bydžově,* in: Průzkumy památek 1, 1994, č. 1, s. 43—54 a č. 2, s. 110; TÝŽ: *Románská podoba kostela sv. Prokopa ve Starém Bydžově,* in: Zprávy památkové péče 53, 1993, č. 2, s. 57—61; TÝŽ: *Středověký půdorys Nového Bydžova. Skutečnost a představy,* Novobydžovský zpravodaj 20, 1993, č. 1, s. 8; TÝŽ: *Urbanistické aspekty středověké lokace královského města Nového Bydžova,* rkp. referátu přednesného v r. 1988 na 20. celostát. konferenci archeologie středověku v Čelákovicích, 28 s.; TÝŽ: *Výsledku výzkumu kostela sv. Prokopa ve Starém Bydžově,* Novobydžovský zpravodaj 15, 1988, č. 4, s. 10—13; KUTHAN J.: *Architektura v přemyslovském státě 13. století, heslo Nový Bydžov,* in: Umění doby posledních Přemyslovců. Praha 1982, s. 259; TÝŽ: *Česká architektura v době posledních Přemyslovců. Města — hrady — kláštery — kostely,* Vimperk 1994, s. 246; LÍBAL D.: *Gotická architektura,* in: Dějiny českého výtvarného umění. Od počátku do konce středověku. I — 1. Praha 1984, s. 145—215, na s. 172—173; TÝŽ: *Gotická města,* Architektura ČSSR 25, 1966, s. 598 a 603; TÝŽ: *Rozwój miast czeskich od XI wieku do rewolucji husyckiej,* Kwartalnik Architektury i Urbanistyki 3, 1958, s. 255, 257 a 264; LÜSSNER M. (zn. M. L.): *Doplňku k historii města Nového Bydžova,* PA 4, 1860, s. 44; TÝŽ (zn. M.): *Novobydžovské starobylosti,* Květy 12, 1845, s. 103—104, 107; MALOTÍN B.: *Kniha svědomí jako jazykovědný pramen,* Novobydžovský zpravodaj 5, 1978, č. 2, s. 11; MALÝ E.: *Které národnosti bylo obyvatelstvo města Nového Bydžova před válkou husitskou?,* in: Třináctá výroční zpráva real. a vyš. gymnasia obecního v král. věnném městě Novém Bydžově za školní rok 1887, Nový Bydžov 1887, s. 1—16; MATOUŠ R.: *Jaký jest původ jména „Bydžov"?,* Týden 8, 1933—34, č. 27, s. 1—4; MENCL V.: *Panské tribuny v naší románské architektuře,* Umění 13, 1965, s. 29 n.; MERHAUTOVÁ A.: *Raně středověká architektura v Čechách,* Praha 1971, s. 321; MYŠKA V.: *Píseň o útoku ševců na klášter v Novém Bydžově,* in: Hradecký kraj 1958, s. 415—418; NECHVÍLE J.: *Farní chrám Páně sv. Vavřince mučedlníka v N. Bydžově,* Method 10, 1884, č. 3, s. 25—27, 29—30; NĚMEC BYDŽOVSKÝ J. B.: *Starý Bydžov. V archaeologickém, historickém a místopisném ohledu,* PA 4, 1860, s. 117—122; PROFOUS A.: *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny, díl I.:* Praha 1954, s. 251—252; PROCHASKA V.: *Über die Entstehung und Entwicklung der ältesten Stadtbücher in Böhmen (Neubidschow 1311),* MVGDB 22, 1884, s. 56—71; PROKOP J.: *Dějiny Nového Bydžova, část I.,* Novobydžovský zpravodaj 10, 1983, č. 2, s. 10—12; TÝŽ: *Kniha svědomí,* Novobydžovský zpravodaj 1, 1974, č. 4, s. 9; TÝŽ: *K pramenům dějin našeho města,* Novobydžovský zpravodaj 6, 1979, č. 1, s. 10—11; TÝŽ: *Nejstarší pohledy na Nový Bydžov,* Novobydžovský zpravodaj 15, 1988, č. 3, s. 8—11; TÝŽ: *Pečeti a znaky města Nového Bydžova,* Novobydžovský zpravodaj 15, 1988, č. 2, s. 8—10; TÝŽ: *Pravěk Novobydžovska na stránkách Pravěkých dějin Čech,* Novobydžovský zpravodaj 3, 1978, č. 3, s. 11; TÝŽ: *Půdorys a opevnění,* Novobydžovský zpravodaj 20, 1993, č. 1, s. 8—9; TÝŽ: *Znovu ke středověkému půdorysu Nového Bydžova. Představy a skutečnost,* Novobydžovský zpravodaj 19, 1992, č. 5, s. 9; PŘEHLED DĚJIN ČESKOSLOVENKA, I/1, Praha 1980, 190 a 195—196; ŘÍHA C.: *Místopis a dějiny král. věnného města Nového Bydžova,* Praha 1868, s. 5—10; SEDLÁČEK A.: *Hrady, zámky a tvrze království českého, díl V.,* Praha 1887, s. 305—307; SCHWARZ E.: *Beiträge zur Volkstumsgeschichte der Sudetenländer,* Bohemia 11, 1970, s. 81; TÝŽ: *Die Volkstumsverhältnisse in den Städten Böhmens und Mährens vor den Hussitenkriegen,* Bohemia 2, 1961, s. 54—55; TÝŽ: *Volkstumsgeschichte der Sudetenländer, I. Teil: Böhmen,* München 1965, s. 336—340; SMOLÍK J.: *Počátky kr. věnného města Nového Bydžova až do vykoupení se z poddanství,* PA 3, 1859, s. 268—270; SVOBODA VL. — ŠMILAUER Vl. ad.: *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny, díl V.,* Praha 1960, s. 141 a 606; SYROVÝ B. A KOL.: *Architektura — svědectví dob. Přehled vývoje stavitelství a architektury,* Praha 1974, s. 102; ŠAŠINA A. (zn. A. Š.): *Z minulosti Bydžovska,* in: Výstava kraje novobydžovského, Nový Bydžov 1934, s. 16—26, na s. 18—19; TÝŽ (BEZ AUTORA): *Z minulosti města Nového Bydžova,* in: Nový Bydžov 1945, s. 33—45; ŠIMÁK J. V.: *Středověká kolonisace v zemích českých, České dějiny 1—5,* Praha 1938, s. 850—855; ŠIMEK T. red.: *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, VI. díl, Východní Čechy,* Praha 1989, s. 334; ŠRÁM V.: *Chrám Páně sv. Prokopa v Starém Bydžově, jeho patronové, dějiny a památky,* Nový Bydžov (1895), s. 12—15; ŠTEMBERG V.: *Bydžovská kniha zápisův z r. 1311,*

Právník 27, 1888, s. 253—262; ŠUSTA J.: *Dvě knihy českých dějin. Kniha druhá. Počátky lucemburské 1308—1320*, zvl. otisk, Praha 1919, s. 129, 142—143; TÝŽ: *Referát o Kaprasově edici Knihy svědomí města Nového Bydžova*, ČČH 14, 1908, s. 228—234; TÝŽ: *Soumrak Přemyslovců a jejich dědictví. České dějiny II — 1*, Praha 1935, s. 528—529, 732; TUREK R.: *Slavníkovci a jejich panství*, Hradec Králové 1982, s. 7; UMĚLECKÉ PAMÁTKY ČECH, *hesla Nový Bydžov, Starý Bydžov*, Praha 1957, s. 533—534; 716; UMĚLECKÉ PAMÁTKY ČECH, 2, *heslo Nový Bydžov*, Praha 1978, s. 503—505; 3, *heslo Starý Bydžov*, Praha 1980, s. 417—418; VACEK F.: *Sociální dějiny české doby starší*, Praha 1905, s. 120; VÁVRA I.: *Polská cesta*, Historická geografie 8, 1972, s. 3—30, na s. 10—11, 24—25; VIČAR O.: *Středověké městské parcelace*, Památková péče 29, 1969, s. 35—38; VOJTÍŠEK V.: *O nejstarších českých městských knihách, pražské a novobydžovské*, in: Od pravěku k dnešku. K šedesátým naroz. J. Pekaře vyd. Historický klub, díl I., Praha 1930, s. 189—214; VOKOLEK V.: *Počátky osídlení východních Čech*, Hradec Králové 1993; ZOUBEK FR. J.: *O zakládání měst v Čechách v třináctém století*, Praha 1878, s. 23, 30 a 44; ZYCHA AD.: *Über den Ursprung der Städte in Böhmen und die Städtepolitik der Přemysliden*, Prag 1914, s. 75 ad.; ŽEMLIČKA J.: *Nezdařená městská založení v Čechách ve 13. století*, in: Hospodářské dějiny 4, 1979, s. 43—68, na s. 46—47; TÝŽ: *Století posledních Přemyslovců*, Praha 1986, s. 216—217.

Jaroslav Prokop

MARIÁNSKÝ MOROVÝ SLOUP

Mariánský morový sloup z roku 1716 je zapsán ve Státním seznamu nemovitých kulturních památek pod č. 674, ovšem s chybnou atribucí (sousoší připsáno bratřím Pacákům). Původní připsání J. P. Cechpauerovi (dr. Ivo Kořán) bylo opuštěno a stejný autor hesla o uměleckých památkách Nového Bydžova sousoší už s autorským jménem nespojuje (UPČ, 2, Praha 1978, s. 505).

„Sloup v rynku" byl podle pamětního zápisu založen už 3. května 1697 na den Povýšení Kříže Páně, kdy byly „položeny grunty pro sloup a obraz rodičky Boží Panenky Marie v prostřed rynku". (Liber memorabilium I, pag. 1408 — obdobně i Liber memorabilium decanatus neobidčzoviensis A: D: 1834, s. 135—137.)

Stručný popis sousoší:

Na čtyřboké základně se sochami v nikách a v horních rozích je uprostřed na čtyřbokém podstavci hladký oblý sloup zakončený ozdobnou hlavicí a sochou **P. Marie Neposkvrněného početí** (Immaculatou). Plastika výrazného uměleckého rukopisu se typologicky hlásí už do konce 17. století a byla nepochybně osazena na nižším sloupu, blíže divákovu pohledu. Je také tesána z kvalitnějšího tvrdšího pískovce.

Mariánský morový sloup v základní podobě vznikl až v roce 1716. Sochy v nikách: východně **sv. Rochus**, jižně ležící **sv. Rozálie** (po úpravách od 1891 stojící **sv. Ludmila** od pražského sochaře J. Bartha a po zničení sochy od 1941 **sv. Josef s Ježíškem** od hořického Karla Samohrda), západně **sv. Šebestián**, severně **sv. František Xaverský**. Sochy v horních rozích základny: jihovýchodně **sv. Jan Nepomucký**, jihozápadně **sv. Vavřinec**, severozápadně **sv. Václav** a severovýchodně **sv. Florián.**

Jednotlivé latinské nápisy obsahují v chronogramech datum ukončení sousoší (1716) a další data pozdějších oprav (1807, 1858, 1890 a 1926).

Základní přehled proměn sousoší:

O první opravě v roce 1807 se zachoval pouze latinský nápis s chronogramem na severní římse nad sochou sv. Františka Xaverského.

P. Marie Neposkvrněného početí (Immaculata) Foto autor

Podnětem ke druhé neodkladné opravě sloupu v roce 1858 byly výkyvy sloupu při vichřici v předchozím roce. Tehdy bylo také sousoší nově „štafírováno".

Mnohem větší změny postihly mariánský morový sloup při opravách v letech 1889 až 1891. Celkové náklady na restaurování a další úpravy domu hradila ze svých „výtěžků" městská spořitelna.

Po několika komisionálních šetřeních začala zvlášť náročná práce „narovnání" sloupu (byl nachýlen poněkud k jihu). Při bližším ohledání za přítomnosti profesorů kamenické školy v Hořicích (ředitele Viléma Drahokoupila a prof. M. Černila) bylo zjištěno, že hlavice sloupu musí být vyměněna a rovněž dolní část sloupu s patkou. To ovšem nebylo možno provést bez předchozího snesení sochy P. Marie. Tyto náročné práce byly svěřeny místnímu kameníku a sochaři Václavu Bydžovskému. Zmínění profesoři žel také navrhli, aby z jižní strany sousoší byla odstraněna údajně „neumělecká" socha ležící sv. Rozálie a později navíc posvětili novou úpravu pro sochu stojatou. Nakonec bylo rozhodnuto, že sochu sv. Rozálie má nahradit socha české patronky sv. Ludmily. V. Bydžovský vytesal novou niku a zhotovení sochy sv. Ludmily bylo objednáno u pražského sochaře J. Bartha (autora soch pro novobydžovskou radnici). Socha sv. Rozálie po přechodném umístění v muzeu byla nakonec přenesena do kostela sv. Trojice.

Z dochovaných zápisů o opravě se také dovídáme o jiném nepříznivém zásahu do celkového vzhledu původního sousoší. Aby bylo možno vyměnit polámané schody, muselo být předem rozebráno i kamenné zábradlí a tehdy „seznáno, že celá socha vyjímá se mnohem pěkněji a všeobecný byl úsudek, že by se více žádné stavěti nemělo." Namísto pískovcové balustrády (známe ji ze vzácného snímku z náměstí z počátku sedmdesátých let minulého století) komise rozhodla, že sousoší ohradí silným tlustým řetězem zavěšeným na 9 sloupcích z litého železa — sloupky i řetěz byly objednány u L. G. Bondyho v Praze.

Pokud jde o konečnou úpravu povrchu sousoší, V. Bydžovský měl původně starý nátěr, mech a špínu pouze omýt, nakonec však sousoší „očistil" pomocí dláta a tvrdšího ka-

Pokračování na s. 16

Pokračování ze s. 15

mene a pak je bledě šedou olejovou barvou dvakrát natřel! Příslušné detaily soch byly také pozlaceny.

Oprava sousoší v roce 1926 si vyžádala celkový náklad 9.450 Kč. Místní kameník Arnold pod dohledem Památkového úřadu ze sousoší sejmul nátěry, potom kámen vymyl a zatmelil a některé detaily nově pozlatil. Tato oprava byla zejména vyvolána akutním ohrožením památky — mariánský morový sloup měl být tehdy z náměstí odstraněn a na na jeho místě měl stát Šalounův pomník Osvobození. Ve prospěch barokní památky včas zasáhl Památkový úřad.

Počátkem padesátých let vznikl na náměstí kruhový objezd a od té doby nezaznamenalo bezprostřední okolí mariánského morového sloupu podstatnějších změn.

Naposledy bylo sousoší ohroženo v roce 1959, kdy se na radě Městského národního výboru vážně jednalo o jeho odstranění „z důvodů dopravní bezpečnosti".

Před restaurováním v roce 1995 byla počátkem osmdesátých let opravena socha sv. Šebestiána po vandalském poškození. V poslední době byly obdobně značně poškozeny i další dvě plastiky z nik — sv. Josef s Ježíškem a sv. František Xaverský.

Sochy vypovídají

Nejstarší a umělecky nejhodnotnější socha **P. Marie Neposkvrněného početí** (Immaculata) představuje světici s pozdviženýma sepjatýma rukama a s dvanácti hvězdami kolem hlavy, stojící na okřídleném drakovi. Pro velkou vzdálenost oku diváka zůstala zatím neprávem stranou bližšího historického průzkumu, ale už nyní lze uvést, že jde o zcela mimořádné dílo, které daleko přesahuje dosud poznanou tvorbu v celém regionu.

Bezprostředním podnětem ke zřízení nynějšího mariánského morového sloupu bylo přestátí morové nákazy, která v roce 1715 zasáhla i do Nového Bydžova. Při zákazu bohoslužeb v kostele byly tehdy (od 22. července až do 11. listopadu) mše slouženy právě „v rynku u statue".

Sv. Josef s Ježíškem

Patroni proti moru byli osazeni do nik. **Sv. Rochus**, přímluvce u Panny Marie za její ctitele, nadzvedá tuniku s mušlemi, odznakem poutníka, aby ukázal na levém stehně příznačnou černou skvrnu. Vpravo leží pes s bochníkem chleba v tlamě. **Sv. Šebestián**, mučedník, je připoután ke kmeni stromu s tělem proklátým šípy. Žel, několikeré silné poškození plastiky v minulosti a zub času způsobily, že ani při posledním restaurování už nebylo možno šípy rekonstruovat a doplnit. **Sv. František Xaverský**, jezuitský misionář a „apoštol Indie a přilehlých oblastí", v tunice s mušlemi drží v rukou kříž s ukřižovaným Kristem. **Sv. Rozálii**, ležící poustevnici, po **sv. Ludmile**, první české světici, mučednici a patronce Čech, nakonec vystřídala novobarokní socha **Sv. Josefa s Ježíškem**, pěstouna Ježíše Krista. Tesařská řemeslo připomíná pila v pravé ruce a špalek dřeva u nohy, Ježíšek drží v levé ruce jablko, ovoce stromu poznání dobrého a zlého a zároveň symbol jeho budoucího vykupitelského poslání. Není bez zajímavosti, že socha byla pro dlouho uprázdněnou niku pořízena známým novobydžovským děkanem Josefem Mádlem.

Větší sochy v horních rozích základny sloupu ztělesňují další významné patrony. Směrem ke kostelu a k radnici obrací svoji tvář **sv. Vavřinec**, křesťanský mučedník španělského původu, patron proti ohni a patron města, jemuž byl v pobělohorské době nově zasvěcen děkanský kostel. Mladý muž, oděný v jáhenské dalmatice, drží palmu mučednictví a opírá se o rošt, na kterém byl upálen.

K jihovýchodu směřuje socha **sv. Jana Nepomuckého**, mučedníka a zemského patrona, postavy v kanovnickém rouchu s biretem, s pěti hvězdami okolo hlavy, podle jejichž záře mělo být tělo objeveno ve Vltavě, s křížem s ukřižovaným Kristem a s palmou mučednictví v rukou. Připomeňme, že Jan Nepomucký byl prohlášen za blahoslaveného až v roce 1721 a za svatého v roce 1729.

Do severovýchodního nároží byla postavena socha **sv. Floriána**, římského vojáka a mučedníka, patrona proti ohni. Z pravé ruky vylévá vodu z konve na hořící stavbu vlevo, ve druhé ruce drží praporec s ozdobným bodcem. V převážně dřevěném městě zvlášť těžce sužovaném častými požáry měl sv. Florián mezi světci zcela výjimečné postavení. Ironií osudu došlo za dva roky právě v severovýchodní části města k dalšímu velkému požáru, který zachvátil židovskou čtvrť, Metličanskou bránu a celé předměstí až k mostům. Ničivému živlu padlo za oběť na 77 stavení.

Čtveřici větších soch uzavírá **sv. Václav**, český kníže, mučedník a „dědic české země", hlavní patron mezi devíti zemskými patrony. Na hlavě světce oděného v brnění spočívá knížecí čapka s křížem, pravá ruka drží štít s reliéfem orlice, levá praporec se žerdí a ozdobným bodcem.

Sv. Vavřinec Foto autor

Restaurování sousoší

Náročné restaurátorské práce v duchu přísných zásad soudobé památkové péče provedli akad. sochaři Karel Krátký z Pardubic a Jaroslav Kerel z Hořic v Podkrkonoší. Jak dokládá zevrubná restaurátorská zpráva, práce probíhaly v několika etapách a podle charakteru zachování a poškození jednotlivých plastik i architektury bylo nutno zvolit i některé speciální postupy — rekonstrukce a doplňky v přírodním i umělém pískovci a v mědi. Po napuštění celého sousoší proti mechu následovalo omytí (moderní technologií nenarušující povrchovou strukturu pískovce) a po vyschnutí restaurátoři přistoupili k povrchovému zpevnění a k postupnému tmelení minerálními tmely za použití kysličníků barev. Část prací na vandalsky zničených sochách z nik byla prováděna v ateliéru v Pardubicích. Důležitou součástí restaurování bylo obnovení nápisů a částí atributů světců, zakončené jejich pozlacením.

Další dominanta náměstí tak po opravě novogotické radnice přispívá ke zlepšení vzhledu historického středu Nového Bydžova. V příštím roce tomu bude už 280 let, kdy naši předkové sousoší velkým nákladem postavili. Ochraňme jejich nově restaurované dílo i pro příští generace a nebuďme lhostejní k vandalství, za kterým se většinou skrývá nevědomost a neúcta ke všemu, co vytvořili jiní.

Jaroslav Prokop

ABY SE NEZAPOMNĚLO...

I.

Pilní čtenáři našeho zpravodaje pamatují, že pod tímto titulkem se psalo o divadelním souboru JIRÁSEK a o jeho bohaté — a v některých údobích i pohnuté — historii. Z různých příčin nebyl seriál dokončen, ale neustálé dotazy a dopisy o tom, kdy se bude pokračovat, přiměly autora a redakci k tomu, že bude k načatému tématu řečen zbytek, tedy — co je zapotřebí ještě připomenout, aby obrázek byl ucelený, vzpomínky uzavřeny, zrcadlo nastaveno současníkům pro pokračování na cestě vyšlapané, ne však lehké a lehkovážné. Je na co navazovat — tyto vzpomínky nemají být nostalgickým vzdycháním, mají být jen malou poznámkou k tomu, kam se až došlo a odkud je možno pokračovat.

Při jedné besedě o historii bydžovského divadla padla z řad posluchačů otázka, kdo financoval tak bohatou a rozsáhlou činnost místního ochotnického spolku? Tazatel se velmi podivil tomu, že na všechno si divadelní jednota musela vydělat, protože dříve žádní sponzoři nebyli. Ale nejen to, jednota podporovala různé spolky, korporace a organizace ve městě, které měly charitativní zaměření. Mimo to se starala o to, aby divadelní budova odpovídala moderním provozním a scénickým požadavkům. A protože toho bylo tolik, o čem většina našich spoluobčanů nemá ani tušení, bude dnešní celé vyprávění věnováno tomuto tématu... a to jen proto, ABY SE NEZAPOMNĚLO!

Nejdříve se tedy rozhlédneme po budově divadla. Když v r. 1905 vznikl ochotnický spolek, přišel do staré zakouřené hospody „Na kopečku", kde se dalo provozovat všechno možné, jen pořádné divadlo ne. Po zdlouhavých jednáních se konečně obecní rada rozhodla provést úpravy sálu, na jeviště však peníze nebyly. Stavělo se tam totiž vždy na představení jeviště na kozách, jak tomu bylo dříve na každé vesnici. A tak ochotnický spolek vzal starost na vylepšení sálu a na svůj náklad vybudoval stabilní jeviště.

Po první světové válce se zjistilo, že stav v divadle je zastaralý, slouží všem možným účelům, a proto bylo opět navázáno spojení s městskou radou a místní kulturní komisí a po jednání, které trvalo téměř rok, bylo rozhodnuto provést generální rekonstrukci stávajícího objektu, a to na stabilní divadelní budovu, která bude sloužit výhradně divadelní a koncertní činnosti. A tak po celoročních pracích byla v roce 1924 otevřena krásná budova divadla. A zase došlo k situaci, že by byl hotov pouze sál, na ostatní nebyly peníze. A tak tedy tentokrát již Spolek divadelních ochotníků Jirásek vzal na sebe celý náklad vybudování jeviště, které bylo toho času největším jevištěm na českém venkově. A na něm byla nejmodernější tehdy zařízení — to znamená výtah do propadliště, propadliště, kruhový horizont a nejmodernější osvětlení, které vybudovala bydžovská firma Langr.

V roce 1931 jednota vybudovala na svůj náklad jedno nejpotřebnější vylepšení v sále — a sice šikmou podlahu, a tak bylo umožněno všem divákům v přízemí řádně vidět na scénu. Mimo to se zlepšila také akustika sálu.

V roce 1935 na náklad DJ Jirásek byla firmou Vohralík provedena modernizace osvětlovacího parku. V suterénu byla ze sklepních prostor vybudována zkušebna a rozšířen prostor pro orchestr, vše na náklad jednoty.

V budově divadla byly do foyeru pořízeny dvě nádherné busty Mistra Aloise Jiráska a Bedřicha Smetany. Jiráskovu bustu platila Div. jednota Jirásek a bustu Smetanovu pořídil zpěv. spolek Lubor-Ludiše.

V roce 1928 pořídila jednota na svůj náklad pamětní desku Boženy Němcové na hostinci „U anděla" a před budovou divadla v r. 1933 financovala návrh i pořízení pomníku M. Al. Jiráska jako dar městu.

Podle výsledků hospodaření za hospodářský rok bylo téměř pravidelně pamatováno na dobročinné instituce v našem městě — a nebyly to příspěvky malé. Když ve třicátých letech se začalo s hraním operet, byly tyto příspěvky 1.000 až 5.000 Kč. V našem městě to byly tyto dobročinné instituce a organizace: Liga proti tuberkulose, ve prospěch chudé školní mládeže, Čsl. červený kříž, Okresní komise péče o mládež, mateřská škola. Příspěvky dostávaly také organizace, které slavily různá výročí, jako Řemeslnicko-dělnická beseda, Česká obchodní beseda, legionáři atd. Štědře dle daných možností jsme také přispívali na různé akce, které vyplynuly během doby z potřeby pomoci ve svízelných situacích. Tak např. za 1. světové války to byly tzv. Obětní dny, dále příspěvky ve prospěch školy Komenského ve Vídni, ve prospěch pozůstalých po hornících v Oseku v r. 1934, v r. 1937 byly pořádány tzv. „polévkové akce", v r. 1938 jsme věnovali značnou částku pro „Fond na obranu státu", ve prospěch uprchlíků z pohraničí, za války se hrálo pro rodičovská sdružení bydžovských škol. atd.

V roce 1945 vyhořela kulisárna Národního divadla s kompletní připravenou scénou pro „Prodanou nevěstu". Tehdejší ředitel požádal divadelní spolky o podporu, neboť škoda byla veliká. Uspořádali jsme zvláštní představení, částku z výnosu jsme zaokrouhlili a poslali Národnímu divadlu.

Byly však také příspěvky, jejichž výsledků jsme se nedočkali. To byla konkrétně částka 10.000 Kč, kterou jsme na žádost okresního inspektora kultury věnovali na pořízení kulturního autobusu s předpokladem, že i pro nás to bude výhoda, protože jsme hodně jezdili na zájezdy. Po dlouhé době byl na dvůr okresního úřadu přivlečen vrak staré německé vojenské sanitky, do které se s námahou mohlo vejít asi tak 8—10 lidí. Samozřejmě se s ní nic nedělalo, nikdo z nás v ní nikdy neseděl.

Mimo tyto četné a ne malé dary a příspěvky musela jednota zajišťovat provoz a režii své činnosti. Aby bylo rozuměno, veškeré funkce byly samozřejmě neplacené a dobrovolné, jako tomu bylo v ostatních spolcích, ale při počtu představení, která jsme v jednotlivých letech měli, byly vydávány značné částky na tisk plakátů, půjčovné paruk a kostýmů, nákupy divadelních knížek, dříví a ostatní materiál na stavbu kulis, náklady za pronájem divadla, mzdy truhlářů, osvětlovačů, uvaděčů, hudebních souborů, autorské honoráře pro spisovatele a skladatele, dávky ze vstupenek, veliké částky za spotřebovaný proud a ostatní drobný provozní materiál, o kterém běžný divák v hledišti nemá ani tušení, že je pro provoz v divadle zapotřebí.

Přitom jsme ještě stačili zakoupit kvalitní pianino, protože bylo po celý rok zapotřebí pro naši činnost a jeho půjčování se stalo velkým problémem. Také stovky a stovky metrů dekoračních látek byly nakoupeny, aby výpravy byly stále nové a poutavé.

Když se tak zahledíme po letech do účetních dokladů jednoty, zjistíme, že divadelní soubor byl docela slušnou střední hospodářskou složkou v našem městě.

Tak tedy vypadalo to naše „financování", na které se ptal divák při besedě o divadle. To všechno jsme podnikali za své a pro své spoluobčany, a to až do r. 1950, kdy některým (asi třem!) občanům bylo solí v očích, že ještě existuje „soukromý" spolek, a zbavili nás samostatné existence. Samozřejmě, že nejdříve nám sebrali pokladní hotovost a saldo na účtě — a pak se tedy museli také o to všechno starat sami — až na ten provoz souboru, kterému nerozuměli, výbor pracoval dál dobrovolně zdarma.

Kdo snad se začte do tohoto článku, bude chvíli na rozpacích, zda nejde o nějakou pohádku či výmysl. Milý čtenáři, nejde, nejde, naštěstí jsou na to na všechno doklady. Kde? V archívu DJ Jirásek.

Z. S.

ABY SE NEZAPOMNĚLO...

II.

V dnešní vzpomínce bych se chtěl vrátit k životu jedné bydžovské organizace, která byla nejen významnou složkou kulturního života našeho města, ale byla velmi těsně spjata se životem zdejšího ochotnického života — přesněji řečeno — s Divadelní jednotou JIRÁSEK. Tato organizace se posledním názvem jmenovala Sdružení studentstva novobydžovského (SSN). Vykonala mnoho dobrého pro své členy studenty, starala se o to, aby vánoce těch chudších byly příjemné, aby náklady na knihy netížily jejich rodiny — to všechno ovšem stálo peníze a ty si SSN muselo opatřit svou činností. A pracovalo v tomto směru usilovně, zdatně a způsobem, který navždy zůstane v historii našeho města jako vzor spolkového snažení. Nebudu rozebírat jejich činnost podrobně, to snad někdo zhodnotí později, ale zmíním se jen o dvou činnostech, které byly rozhodující pro finanční zajištění činnosti, jak je připomenuto shora. Bylo to především pořádání studentských merend a potom pořádání divadelních představení, tanečních, mikulášských zábav a ostatních kulturně-zábavných pořadů. A o těch divadelních představeních dnes podrobněji.

Je nutno začít tím, co dělalo nejvíc radosti jak bydžovským dětem, tak studentům, kteří se na této radosti podíleli. Byly to pohádky. Byly jich desítky a desítky, nezapomeneme nikdy na stovky rozjasněných dětských očí, jak povzbuzovaly Kašpárka v jeho snaze přelstít zlého čaroděje, jak dětské hlásky varovaly hloupého policajta Šmidru, aby nenalétl na nástrahy děsivého draka nebo lstivého černokněžníka — třeba Čáryfuka. A pohádka skončila, jdeme do šatny a hleďme, za maskou čaroděje se vyklube student, Škrhola také student, sličná princezna studentka, Honza, který dostane tu princeznu, opět student. A kde nestačili studenti svým umem, pomohli členové DJ JIRÁSEK — z masky policajta Šmidry se právě vyklubal neodolatelný Karel Drábek (mimochodem on také tu dnešní pohádku pro studenty napsal), je členem JIRÁSKA a vypomohl studentům. Tak to jde pravidelně ve vzácném souladu, pohodě a hlavně s velikou chutí něco dělat pro spoluobčany. Ale je tu i jiný druh spolupráce — jsou v programu „velká" překvapení — jak se říká kusům, které mají buď velké herecké obsazení, nebo velké komparsy — a to se vždycky divadelní soubor obrátil na SSN, které ze svých řad vybralo děvčata a chlapce, kteří nám v divadle pomohli. A v převážné míře se z nich později stali velmi platní členové souboru a vytvořili řadu velkých nezapomenutelných rolí.

A byly případy i opačné — SSN potřebovalo pro své oslavy (merendy, majálesy apod.) velkou kulturní akci, a proto se obrátilo na ochotnický spolek. Tak vznikala vynikající představení, plná radosti, dobré pohody, pochopení u publika a vždycky zbyla nějaká ta koruna na budoucí činnost podpůrnou. Náklady na taková studentská představení byly jen nejnutnější, veškeré kulisy, rekvizity a nábytek půjčovala divadelní jednota zdarma, aby podpořila kulturní snahy studentů.

A teď se podívejme do archívních záznamů, jak skutečně taková spolupráce vypadala. Třeba namátkou — 16. srpen 1931 (tak stará byla spolupráce) — v Jiráskově divadle měla premiéru novinka — dramatizace Jiráskovy Filozofské historie, týden nato se hrála na I. Jiráskovu Hronovu. Samozřejmě valná část hereckého obsazení byla z řad studentů — jak jinak. Nebo jiné datum — 26. září 1937 — veliké představení Vrchlického „Soudu lásky". Stěžejní role táhli studenti. Nebo 23. dubna 1939 — F. X. Svoboda „Čekanky" — zase hejno studentů v obsazení. Tak by to mohlo jít jedno za druhým. A těch pohádek — těch snad bylo nepočítaně. Střídali se domácí autoři — K. Sommerschuh, K. Drábek, R. Weiss, kteří také byli režiséry těchto pohádek — a v nich začínali herci-studenti, vzpomeňme těch starších i těch, kteří přišli později — Prchlík, Honza Engler, Láďa Frýba, Kastl, Hezký, z děvčat Drábková, Stehlíková, sestry Němcovy, Frýbová, když bylo zapotřebí v některé hře zazpívat, obstaral to svým lyrickým tenorem Jarka Holman — a tak by to šlo dál. O dalších bude zmínka později v dalším díle seriálu.

Tuto vzácnou spolupráci přetrhla válka a pronásledování studentů, část archívu jsme zachránili tím, že jsme jej zařadili do archívu svého a po válce jsme jej předali pokračovatelům v práci SSN. Tato práce však brzy zanikla a bude na dnešní studentské generaci, aby tuto tradici obnovila.

Vzpomínky na vzájemnou divadelní spolupráci jsou nezapomenutelné, ale nebyla to jen divadelní představení — studenti pořádali i akademie, mikulášské zábavy, při nich nikdy také nechyběli členové DJ JIRÁSEK. A hrálo se vzájemně, kde se dalo — v divadle, U anděle, na Venturce, na Kněžovce, U Broumovských, jak to vyžadovala potřeba — zkrátka, kde se studenti prezentovali nějakým kulturním podnikem. Z řady studentů se stali velmi platní členové zdejší divadelní jednoty, a pokud nejsou už mezi námi, zůstali jí věrni do smrti.

Na závěr jen takové malé zamyšlení. Ti — o kterých se zde píše — studovali na zdejším gymnáziu, žili bohatým spolkovým životem (SSN bylo důležitou složkou bydžovského kulturního života), obohacovali svou činností tak dost bohatý kulturní a osvětový život našeho města, udržovali krásnou tradici s v ý c h studentských slavností — m e r e n d, hlásí se stále ke svému městu, mají zájem o jeho současný život. **Zvedne někdo z těch, kteří chodí do stejné školy jako jejich předchůdci, zvedne studentský prapor, zamává jím nad hlavami svých kolegů, jak bylo zvykem při merendách, a řekne: „Přátelé, je naší povinností pokračovat v díle započatém, je naší svatou povinností obnovit studentskou tradici našich předchůdců a dokázat sílu a oprávněnost našeho studentského hnutí!" Dokáže to ještě dneska vůbec někdo?**

Z. S.

Starý studentský prapor s nápisem z roku 1848

Ohlédnutí

Za čím? Za krátkým (jak se to vezme) obdobím od léta do zimy a tím, co se v té době událo v Kulturním klubu i mimo jeho zdi. Zkusím zalovit v paměti a vylovit něco akcí tak, jak od léta probíhaly.

První vlaštovky byly **akce kolem bydžovské pouti, koncerty country kapel Lokálka a Dělová koule**, a hlavně heroický sportovní počin na počest jednoho slavného bydžovského rodáka **Výstup na Metličanský štít.** Tato událost se těšila hojné účasti veřejnosti (aktivně i pasivně) a byla zakončena **koncertem tří rockových kapel — Total Randal, Torment a N.V.Ů.** Abych nezapomněl, byla též „zasvěceně" prezentována v mimoregionálním tisku.

Září zářilo převážně folkově. Jmenovitě — **vystoupení bratrů Nedvědových, Zuzany Navarové se skupinou Tres a Nezmarů.** Dále se v klubu odehrálo **několik divadelních představení pro školky.**

Říjen začal problémem, který skončil někdy v polovině listopadu. Jaká ironie osudu, sotvaže se z budovy odstranil nápis Mateřská škola, který klub coby bývalou mateřinku zdobil od jeho vzniku, stěhovala se do jeho prostor mateřská škola, která zde nalezla dočasný azyl poté, co přišlo o střechu nad hlavou. Je pochopitelné, že za této situace se musela kultura uskromnit. I tak vedení klubu využilo stávající situace a uspořádalo **vystoupení Miloše Nesvadby,** určené právě té věkové kategorii, která se v klubu - školce nacházela.

Leč klub nefunguje jen v klubu, o čemž svědčil **velký letecký den** uspořádaný klubem a partou nadšenců. Zde bych vypíchl velký kus práce, nervů a nadšení Franty Rejchlíka. I tato akce se konala na počest jednoho slavného bydžovského rodáka a byla prezentována i v mimoregionálním tisku a v televizi. Myslím si, že to byl pro spoustu účastníků zážitek naprosto ojedinělý, pro mne tedy určitě.

Listopad začal akcí nazvanou **Halloween** (čteno haelouin). Jde o večer před svátkem Všech svatých, který se slaví v anglosaských zemích a dal by se přirovnat snad k našim Dušičkám. V tento večer se pořádají maškarní reje. Bydžovský Halloween byl uspořádán mimo Bydžov **ve Sloupně u Karásků** (viz školka v klubu) **jako karneval a benefiční koncert skupin Atlantis, Torment, N.V.Ů.,** které přizvaly ještě hosty, skupiny **Volant, Smok's atd.** Výtěžek koncertu byl zaslán dětskému oddělení nemocnice v Novém Bydžově. Zde bych chtěl poděkovat několika mladým slečnám, které jako masky měly nárok na nižší vstupné, a přesto odmítly a zaplatily plnou sazbu, což odůvodnily účelem koncertu. Budiž jim dík.

Jeďme však dál. V prostorách klubu proběhlo opět **divadlo pro děti a vystoupení souboru Rebelcanto,** na kterém se pořadatelsky podílel Klub přátel Emy Destinnové pod vedením paní Kučerové. Tento koncert, který zpočátku vypadal jako akce pro úzký okruh zájemců, byl nakonec velmi solidně navštíven. Opak byl bohužel **koncert Šlapeta,** kde se počítalo s daleko vyšší návštěvou, a proto byl pronajat sál bydžovské sokolovny.

Zato **Regepárty** uspořádaná v restauraci Revír, to byla akce, která dopadla ke spokojenosti všech. Hudbu obstarávaly dvě české špičky v tomto žánru, **skupiny Babalet a Švihadlo.** Jejich hudba rozhoupala i nejednoho návštěvníka daleko přes dvacet. Třešinkou na tomhle exotickém dortíku bylo **vystoupení polské kapely Bendze dobrze.** A bylo dobře, skupina zajímavým způsobem spojuje rege styl s tvrdšími žánry, takže si na své přišli i milovníci hrubozrnějších záležitostí.

Na konci měsíce klub opustila školka. A konal se **koncert Luboše Pospíšila,** provázený smůlou. Nevhodný termín (neděle), problémy s propagací a neúčast Pospíšilova spoluhráče se podepsaly na nižší návštěvnosti.

Aby komplikací v provozu nebylo málo, tak se nyní v klubu „přeorává" topení. Takže opět shánění alternativních prostor a změny termínů v naplánovaných akcích. Jsem však přesvědčen, že vedení a personál klubu si i s tímto poradí stejně jako dosud. A tím bych chtěl vyzvednout i klad současného vedení klubu, které pružně reaguje na podněty ze všech stran a uvažuje stylem „jak to udělat, aby to šlo", a ne stylem vyhledávání důvodů, „proč to nejde". O čemž svědčí i široké spektrum akcí (někdy i přesahující kulturní události) a dosavadní spokojenost návštěvníků všech věkových kategorií. Zde bych chtěl podotknout, že střední generace a návštěvníci mírně nad tento rámec jsou nejslabším článkem návštěvnosti, a to na akcích, které jsou koncipovány právě pro ně. Doufám, že vedení klubu tento fakt vezme v potaz. Vždyť většina programů hlavně pro tuto kategorii je doplácena z peněz města. Přitom spektrum pořadů — alespoň zatím — bylo takové, že si na své mohl přijít každý. Jinak doufám, že v budoucnu bude klub pokračovat stylem jako doposud, a držím mu v tom palce.

Otázka pro čtenáře: **Kdo je onen slavný rodák, o němž je v článku zmínka?** Správné odpovědi budou slosovány a uveřejněny v dalším čísle Echa. Odpovědi zasílejte či přineste na adresu: **Mekka, Husova 1370, Nový Bydžov.**

Šmak

Před osmdesáti lety

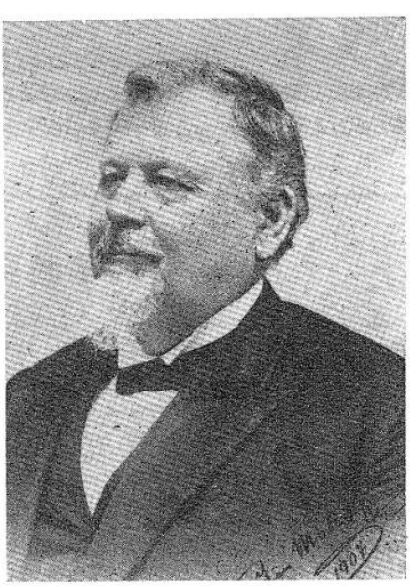
2. prosince 1915 podlehl Jan Malát třetímu záchvatu mrtvice a v neděli 5. prosince byl za velké účasti smutečních hostů pohřben na smíchovském hřbitově na Malvazinkách. Rozloučení s hudebním skladatelem se zúčastnili i zástupci z Malátova rodného kraje.

Životu a dílu slavného starobydžovského rodáka jsme na stránkách Novobydžovského zpravodaje věnovali už několik větších článků, naposledy v roce 1993 při příležitosti 150. výročí jeho narození.

Dnes uveďme alespoň několik výstižných vět dr. Vratislava Vycpálka z úvodu jeho monografie o skladateli: „Několik týdnů po smrti Jana Maláta v roce 1915 jsem se rozhodl napsati jeho životopis. Postava Malátova zaujala mě především lidsky. Poznal jsem v něm umělce veliké píle a práce, ale nedoceněného snad hlavně proto, že byl přímo vzorem nevtíravého a přespříliš skromného pracovníka, umělce, který byl schopen vzdáti se na dvacet let své tvůrčí činnosti — u skladatele jistě oběť největší — jen proto, poněvadž své skladatelské schopnosti podrobil zkoušce nelítostné autokritiky. Chtěl jsem ve vylíčení Malátova života vytvořit typický obraz všech našich hudebních pedagogů, bohužel tak často přezíraných.

Přiznávám se však, že hlavním důvodem k napsání studie o Janu Malátovi byl Malátův zjev sám, který mě poutal jako část kulturního vývoje kolem Smetany, jako člen té pokrokové generace, která chápala Smetanu, a byla proto v opozici proti generaci starší, od níž musila snášeti příkoří."

J. P.

MÍSTNÍ VÝROČÍ V ROCE 1996

23. 1. 1751	— císařským reskriptem vytvořen kraj Bydžovský se sídlem v královském věnném městě Novém Bydžově	— 245 let
22. 2. 1516	— Havel Zvířetický z Vartemberka prodal bydžovské panství za 14.000 kop grošů českých Vilémovi z Pernštejna	— 480 let
10. 2. 1746	— císařskou rezolucí byly potvrzeny výsady členům pražské akademické legie za projevenou věrnost v době obležení Prahy	— 250 let
25. 3. 1496	— na žádost Petra Zvířetického z Vartemberka král Vladislav Jagellovský udělil městu právo vybírat v branách clo	— 500 let
23. 4. 1186	— první zmínka o Bydžově (nynějším Starém Bydžově) v listině českého knížete Bedřicha	— 810 let
23. 5. 1926	— slavnost položení základního kamene ke stavbě Husova sboru církve československé	— 70 let
13. 6. 1876	— započata stavba budovy reálného gymnázia	— 120 let
16. 6. 1946	— na radnici byla odhalena pamětní deska prezidentu dr. Eduardu Benešovi od hořického sochaře K. Samohrda	— 50 let
29. 6. 1536	— Jan z Pernštejna potvrdil bydžovským měšťanům dosavadní výsady	— 460 let
15. 7. 1901	— v severovýchodní části města z větší části vyhořela tzv. židovská čtvrť, původní ghetto	— 95 let
2. 7. 1866	— u Prasku zastřelen pruským vojákem ranou zezadu neznámý rakouský husar	— 130 let
16.—19. 7. 1886	— první ústní maturitní zkoušky třiceti abiturientů oktávy na reálném a vyšším gymnáziu	— 110 let
22. 7. 1866	— za pruské okupace Čech vyšlo I. číslo Novobydžovského týdeníku v místní tiskárně Karla Kastránka	— 130 let
11.—12. 8. 1946	— hlavní dny předposlední studentské merendy	— 50 let
27. 8. 1861	— přivítání spisovatelky Boženy Němcové na studentské merendě	— 135 let
1. 9. 1896	— reálné a vyšší gymnázium bylo převzato ze správy obecní do správy státní	— 100 let
8. 9. 1946	— na radnici byla odhalena pamětní deska prezidentu T. G. Masarykovi od hořického sochaře K. Samohrda	— 50 let
22. 9. 1901	— vysvěcen novogotický hřbitovní kostel Sedmibolestné Matky Boží	— 95 let
26.—29. 9. 1926	— na náměstí před radnicí se konala první elektrotechnická výstava, pořádaná Průmyslovým muzeem a městskou elektrárnou	— 70 let
7. 11. 1931	— v kině „Sokol“ se uskutečnilo první představení zvukového filmu (Fidlovačka podle hry J. K. Tyla)	— 65 let
7. 12. 1796	— císař František II. potvrdil bydžovská privilegia	— 200 let
13. 12. 1311	— založena novobydžovská Kniha svědomí (Liber consciencie)	— 685 let

MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA

Program regenerace městské památkové zóny vychází z uchování jejich základních hodnot. V Novém Bydžově zůstává nejvýznamnější hodnotou pravidelná geometrická osnova, která se přes dílčí změny zachovala v síti ulic a uliček a v domovních blocích dodnes. Členění půdorysu včetně jednotlivých parcel detailně zachycuje tzv. indikační skica stabilního katastru z roku 1841, která by měla zůstat základním východiskem a korektivem při všech zásazích do osnovy města v současné době i do budoucna.

V převážně dřevěném městě byly původně pouze přízemní domy s výjimkou jednoposchoďových domů na náměstí. V průběhu staletí převážil typ roubených domů s podsíněmi, které se kromě náměstí v historickém jádru města uplatnily i ve čtyřech hlavních ulicích ústících do náměstí. Pozdější zástavba už podsíně a podloubí rušila a tím také došlo ke zúžení hlavních ulic na úkor chodníků.

S přibývajícími jednoposchoďovými a ojediněle i dvouposchoďovými zděnými domy se tak měnil nejen charakter městské zástavby, ale tato změna nepříznivě postihla přes zúžené ulice i poměry dopravní. Za současného stavu boomu motorových vozidel je nejen značně narušeno životní prostředí obyvatel v hlavních příjezdových ulicích v historickém jádru měs-

ta, ale velmi trpí i domy, které nebyly stavěny na otřesy při průjezdu velkých nákladních motorových vozidel.

Proto hlavním dlouhodobým úkolem programu regenerace MPZ je v souladu s ÚPSÚ vybudování obchvatových komunikací a odklon dopravy mimo historické jádro náměstí. Navrhované řešení má pět etap a už úpravy v prvních etapách pomohou odlehčit středu města a přispějí ke zlepšení jeho životního prostředí. S cílovým vyřešením nelze zatím pro velké finanční náklady do roku 2005 počítat, reálnější bude termín pozdější.

Pokud jde o další konkrétní body programu regenerace MPZ, jsou rozvrženy do dvou základních etap, které časově odpovídají dvěma významným místním výročím — 125. výročí založení gymnázia v roce 1998 a 700 let města Nového Bydžova v roce 2005 (od první písemné zprávy o nově založeném městě).

1. ETAPA

1995 - 1997

Obnova kulturních památek

RADNICE
— dokončení opravy vnějšího pláště 1995—6
— úpravy interiérů — vstupní haly a velkého zasedacího sálu 1996—7

MARIÁNSKÝ MOROVÝ SLOUP
— restaurování 1995

KOSTEL SV. VAVŘINCE
— úpravy interiéru věže — konstrukce schodů, osazení chrličů a instalace památek na rekvizice zvonů 1996—7

SOUSOŠÍ KALVÁRIE Z R. 1768
— restaurování 1997

TZV. OKRESNÍ DŮM
— celková rekonstrukce 1996—8

Akce v památkové zóně

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ
— nové chodníky 1996—7

JIRÁSKOVO DIVADLO
— první etapa stavebních úprav pro vytvoření víceúčelového kulturního zařízení 1996—7

NOVÝ ORIENTAČNÍ PLÁN MĚSTA
— zhotovení 1996

NOVÁ TRŽNICE
— vytvoření nového prostoru 1996—7

KOMUNIKACE
— zahájení rekonstrukce komunikací tvořících hranici MPZ (Jungmannova ul.) 1996—7
— rekonstrukce komunikací v MPZ(U kopečku) 1996—7

PLYNOFIKACE
— dokončení v MPZ 1995—6

ÚZEMNÍ PLÁN SÚ NOVÝ BYDŽOV
— aktualizace 1995—6

REGULAČNÍ PLÁN MĚSTA
— dokončení 1995—6

Ostatní akce v městské památkové zóně

ZAŘAZENÍ PAMÁTEK DO SEZNAMU
— **socha sv. Jana Nepomuckého** se staroboleslavským paladiem z roku 1749
— **socha Kříže s ukřiž. Kristem** z roku 1780
— **kostel sv. Trojice** z poč. 17. stol., přestavěn v l. 1717—18
— **bývalá synagoga** z l. 1718—21
— **novogot. hřbitovní kostel Sedmibolestné Matky Boží** z l. 1898—1901, poslední realiz. architektura J. Mockera 1995—6

PLOCHA ZA HOTELEM LEV
— využití nezastav. plochy 1995—6

STÁVAJÍCÍ TRŽNICE
— zastavění plochy budovou (obchodní centrum) 1996—8

VYTVOŘENÍ FONDU (NADACE)
— na obnovu původních fasád 1995—6

MĚŠŤANSKÝ DŮM
— řešení havarijního stavu 1995

BÝV. HOSTINEC U ZLATÉHO ANDĚLA
— uzavření majetkoprávních sporů o stavbu 1995

EXPOZICE MUZEA
— rozšíření o další výstavní prostory 1995—6

TURISTICKÝ RUCH
— zařazení města do turistických tras východočeského regionu 1995—7

PROPAGACE MĚSTA
— vydání Přehledu dějin města v datech a vyobrazeních 1998

MĚSTSKÝ PARK
— provedení sadových úprav 1996—8

Kulturní památky mimo MPZ

KOSTEL SV. JAKUBA NA METLIČANECH
— dokončení opravy střechy a vnějšího pláště 1995

STARÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV
— oprava a doplnění ohrazení hřbitova, opravy náhrobků 1996—7

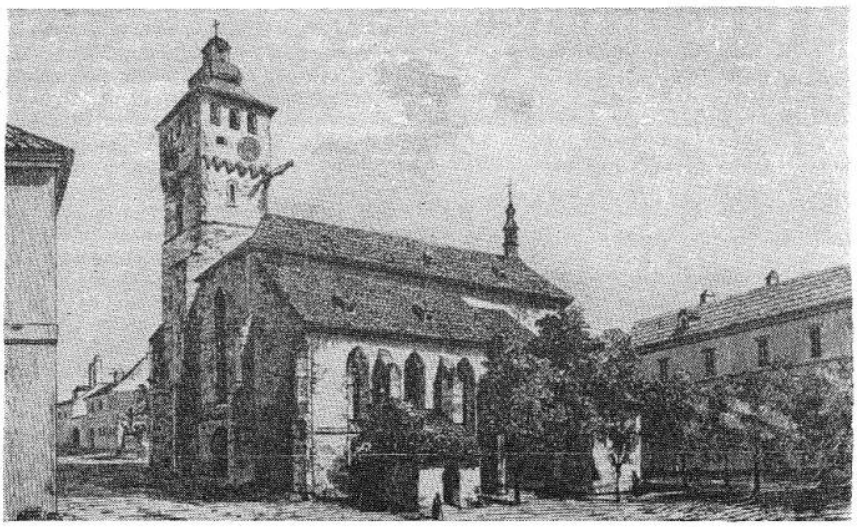
2. ETAPA

1998 - 2004

Jednotlivé akce budou upřesněny na základě finančních možností města a podle postupu prací I. etapy nejpozději do 31. 12. 1997. Celkový další rozvoj závisí především na vyřešení dopravního systému ve městě, který bude nadále limitovat i postup regenerace MPZ Nový Bydžov.

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ
— dokončení úprav jednotlivých čtvrtí a řešení dopravní situace 2004
— dokončení oprav fasád domů na náměstí se záměrem o původní vzhled 2004

OBNOVA KULTURNÍCH PAMÁTEK
— **socha sv. Jana Nepomuckého** z r. 1749 — restaurování 1999
— **socha Kříže s ukřiž. Kristem** z r. 1780 — restaurování 2000

Kostel sv. Vavřince na kresbě Huga Ullíka (1838—1881) — kolem roku 1875
Fotoarchív muzea

K ŽIVOTNÍMU JUBILEU

Marie Alžběty Novákové-Nevyjelové

12. října 1995 nás čekala velmi milá událost — popřát paní Marii Alžbětě Novákové - Nevyjelové, rodačce a čestné občance města a velké dárkyni novobydžovského muzea, k jejím pětaosmdesátinám.

Když v brněnském bytě starosta města Ing. Pavel Louda a tajemnice Ing. Marcela Česáková jubilantce předávali květiny a album barevných fotografií města, neskrývala oslavenkyně velké dojetí ze setkání se svými Bydžovany. V plné duševní svěžesti přednesla jednu ze svých posledních básní věnovanou tetě, spisovatelce Boženě Benešové, jejíž bustu hodlá rovněž věnovat našemu muzeu. Pamatovala na ně i při příležitosti svého velkého životního výročí. Do sbírek věnovala akvarel Rudolfa Kundery, slavného českého malíře žijícího v Paříži, zobrazující pohled uličkou na pařížský Sacré-Couer. Vzácné okamžiky s jubilantkou pro muzeum na videokameru zachytil přítel Petr Langr.

Čtenáři Novobydžovského zpravodaje se již několikrát měli možnost seznámit nejen s dalšími velkými dary muzeu od paní Novákové - Nevyjelové, ale i s její bohatou poezií, které se nepřestává věnovat ani v současnosti. Návštěvníci muzea pak mohou desítky darů jedinečné umělecké a historické hodnoty obdivovat v Pamětní síni profesora Bohumíra Nevyjela, jejího zvěčnělého otce, hudebního skladatele a organizátora bydžovského kulturního života v letech 1909 až 1914.

Ale dosti slov. Vidím už káravý pohled skromné ženy, opravdové přítelkyně, jejíž vztah k rodnému městu je tak upřímný a vřelý, vzdálený vší okázalosti a touhy po slávě.

Paní Nováková - Nevyjelová, přijměte ještě jednou za všechny Bydžovany přání všeho dobrého do dalších let života, prostoupených stále svěžím duchem Vaší poezie. **J. P.**

Paní M. A. Nováková - Nevyjelová s Ing. Pavlem Loudou, starostou města, v brněnském bytě Foto J. Prokop

---

M. A. Nováková - Nevyjelová

Mateřština

Hladívám slova rodné mateřštiny,
k níž otec skládával své nápěvy,
ty čisté tóny, které po něm zbyly,
z nichž plyne jas a nikdy temné stíny.
Hladívám slova české mateřštiny,
jak vzácné výšivky či jemnou krajkovinu,
tisknu je k srdci, bůhví, jak je tisknu —,
ten poklad pokladů své rodné mateřštiny.

I umírajíc láskou k ní si výsknu!

Vyznání

I když mi bude pětaosmdesát,
chci za život jen děkovat a plesat,
že smím se dlouho žhavým sluncem hřát,
milovat lidi, za mír děkovat
a dávat, dávat všem, kteří chtěli mne,
když dávno přešly dny i moje poledne.

Byla jsem vždycky podezřelá všem,
když kráčela jsem vzpřímá za cílem,
být věrnou dcerou svého tatínka,
s nímž dosud spojuje mne vzpomínka
na jeho teplo, hudbu Bydžova,
která mne ve svých loktech i dnes pochová

jak kočárek v blízkosti aleje,
kterou i stáří mé svým teplem rozhřeje.

INSTALACE ELEKTRONICKÝCH ZABEZPEČOVACÍCH SYSTÉMŮ

- ochrana majetku proti neoprávněnému vniknutí a požáru pro průmyslové podniky, sklady, kanceláře, rodinné domky a byty
- jednoduché levné střežící systémy, až po náročné elektronické ochrany řízené rádiem a sledovací systémy
- připojení zabezpečených objektů na pult centrální ochrany
- garance pro pojišťovny s homologací pro všechny stupně rizik

Kompletní montáže včetně revizí a servisu v Novém Bydžově a okolí provádí firma

LANGR a VANÍČEK
elektrozávod
V NOVÉM BYDŽOVĚ

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA

Při odběru v areálu
UHELNÝCH SKLADŮ, a. s. Hradec Králové,
Skladištní 857, Hradec Králové 3, tel. 049/42522 - 3

HNĚDÉ UHLÍ OŘECH 1 ZA 84,- Kč/q
(včetně DPH)

Platí od 1. prosince 1995 do vyprodání zásob.
Odběr v pracovní dny od 6 do 13 hodin.

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA

VÁNOČNÍ KOLEDY Z VĚŽE KOSTELA
VÁM ZAHRAJÍ
BYDŽOVŠTÍ TRUBAČI

24. 12. - 23.00 - 24.00
25. 12. - 10.30 - 11.00

CBS SECURITY AGENCY
BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBA

- Fyzická ostraha objektů
- Ochrana osob
- Ozbrojený doprovod a přeprava peněz
- Pult centrální ochrany včetně vlastní zásahové jednotky
- Prodej zbraní a střeliva
- Opravy zbraní a poradenská služba

DUKELSKÁ 971, NOVÝ BYDŽOV 504 01
Tel./fax 0448/23 283

Naši matriky

ZLATÁ SVATBA

Málokdy se nám stane, abychom mohli pogratulovat někomu, kdo patří ke skupině těch nejvěrnějších čtenářů našeho Zpravodaje. Jak sami přiznávají, je to jejich jediné pouto s rodným městem, s jeho radostmi i strastmi a vždycky netrpělivě očekávají příchod dalšího čísla. A tak dnes posíláme srdečné přání až téměř na druhý konec našeho kraje za redakci našeho časopisu — a komu?

25. října t. r. oslavili
50 let společného života manželé

František a Věra (roz. Štemberková)
JANOUCHOVI.

Dožívají se tohoto jubilea v plném zdraví a svěžesti a přejeme jim proto plnou pohodu do dalších let a děkujeme jim za věrnost našemu časopisu.

Redakce

JUBILEUM

Dne 7. října 1995 oslavil své devadesáté narozeniny pan Alois Komárek. Narodil se ve Vrbnici v okrese Nymburk. Absolvoval Deylův ústav v Praze. Nejprve působil jako varhaník a ředitel kůru v kostele sv. Jakuba na Metličanech a po jeho uzavření přešel do děkanského kostela v Novém Bydžově. Na obou působištích výrazně přispěl k rozvoji duchovní hudby. Také vyučoval hru na klavír. Velikou oporou mu byla manželka Josefa. Společně vychovali tři dcery. Po smrti manželky v roce 1989 odešel do domova důchodců ve Vrchlabí, kde je zaměstnána jeho dcera a vnučka. I zde se zajímá o dění kolem sebe a velkou radost mu vždy působí návštěvy známých. Do dalších let přejeme panu Komárkovi vše nejlepší a hodně zdraví.

ZS

NAROZENÍ

6. 9. **Jan Krám,**
Nový Bydžov, Vysočany 23
6. 9. **Adéla Dřešerová,**
Nový Bydžov, U jatek 926
8. 9. **Markéta Pozlerová,**
Nový Bydžov, Zábědov 86
22. 9. **Barbora Fialová,**
Nový Bydžov, Komenského 16
22. 9. **Michaela Hájková,**
Nový Bydžov, Revoluční tř. 213
10. 10. **Vít Skořepa,**
Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 108
21. 10. **Denisa Šmidrkalová,**
N. Bydžov, tř. B. Smetany 1249
27. 10. **Anežka Matoušková,**
Nový Bydžov, U sokolovny
29. 10. **Miroslav Ferda,**
Nový Bydžov, J. Skořepy 1886
2. 11. **Anežka Čmuchalová,**
Nový Bydžov, Zábědov 47
9. 11. **Blanka Chocenská,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 66
14. 11. **Klára Vítková,**
Nový Bydžov, Zahradní 426
16. 11. **Štefan Mital,**
Nový Bydžov, Chudonice 145
16. 11. **Michaela Přibylová,**
Nový Bydžov, Jos. Mánesa 279
16. 11. **Štěpán Doskočil,**
Nový Bydžov, Nová 1937
20. 11. **Martin Hora,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 48
21. 11. **Josef Sedláček,**
N. Bydžov, M. Bydžovského 1150
23. 11. **Jan Jeřábek,**
Nový Bydžov, Komenského 23
27. 11. **Marcela Špačková,**
Nový Bydžov, Zábědov 15

SŇATKY

2. 9. **Oldřich Netolický,**
N. Bydžov, Ignáce Hermanna
Hana Ouzká,
N. Bydžov, Ignáce Hermanna

9. 9. **Zdeněk Šimůnek,**
Nový Bydžov, U plovárny 1423
Jana Polakovičová,
Předměřice n. Labem 300

2. 9. **Jan Jarolímek,**
Nový Bydžov, Karla IV. 82
Blanka Urdová,
Kounice 213

15. 9. **Tomáš Blažek,**
Nový Bydžov, Kollárova 166
Naďa Mádlová,
Nový Bydžov, Kollárova 166

16. 9. **Marcel Tomáš,**
Nový Bydžov, U Mlýna 1432
Petra Vlášková,
Nový Bydžov, Lidická 784

7. 10. **Jiří Fiala,**
Nový Bydžov, Zábědov 24
Renáta Sýkorová,
Nepolisy 92

7. 10. **Vratislav Deml,**
Nový Bydžov, Dukelská tř. 1409
Renata Michalčíková,
Nový Bydžov, Dukelská tř. 1409

14. 10. **Milan Kočíř,**
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1510
Hana Štajerová,
Nepolisy 62

21. 10. **Zdeněk Jedlička,**
Nový Bydžov, Tylova 380
Ivana Magdicsová,
H. K., Smetanovo nábř. 1184

21. 10. **Miroslav Kulich,**
Nový Bydžov, Lidická 843
Jana Fichtnerová,
Smidary, Nádražní 301

21. 10. **Josef Smetana,**
Nový Bydžov, Husova tř. 1175
Lenka Šindelářová,
Skřivany, Tovární 63

4. 11. **Marcel Šenk,**
Nový Bydžov, Hradební 1467
Lenka Horová,
Nový Bydžov, Havlíčkova 48

18. 11. **Pavel Bílek,**
Nový Bydžov, J. Maláta 494
Lenka Hůlková,
Nový Bydžov, Revoluční 500

18. 11. **Miroslav Kodr,**
Smidary, Červeněves 36
Dita Hrdinová,
Nový Bydžov, Merendní 1863

18. 11. **Sabča Stamatov Janakiev,**
Sofie, Bulharsko
Věra Skořepová,
Nový Bydžov, U jatek 968

ÚMRTÍ

11. 9. **Anna Mařasová,** 89 let
Nový Bydžov, J. Fučíka 769

20. 9. **Marie Krausová,** 85 let
N. Bydžov, J. Jungmanna 1745

3. 10. **Václav Jiránek,** 86 let
Nový Bydžov, Zábědov 67

5. 10. **Josef Ráž,** 82 let
Nový Bydžov, Turkova 1268

17. 10. **Josefa Podrazilová,** 74 let
Nový Bydžov, Dr. J. Ezopa

18. 10. **Miroslav Soukup,** 49 let
N. Bydžov, Dr. Horákové 1556

24. 10. **Josef Vondrák,** 87 let
Nový Bydžov, Družstevní 146

30. 10. **František Brna,** 72 let
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1510

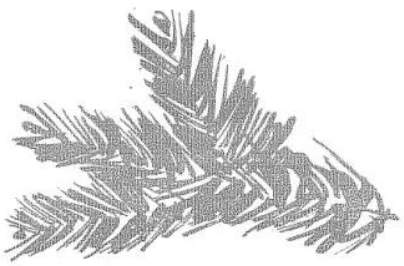
5. 11. **Marta Kozáková,** 85 let
Nový Bydžov, 28. října 1676

31. 10. **Miloslava Somešová,** 74 let
Nový Bydžov, P. Bezruče 552

13. 11. **Růžena Heřmanová,** 91 let
N. Bydžov, I. Hermanna 350

Příjemné a klidné Vánoce a hodně zdraví a úspěchů v novém roce přeje všem čtenářům Novobydžovského zpravodaje redakce.

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ
Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.
Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23011.
Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/88. Tiskne V. & A. Janata, Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.
Cena dvojčísla 10 Kč.
Uzávěrka příštího čísla 9. 2. 1996.